

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUEEN TOIMINTASUUNNITELMAT 2024

Toimialojen talousarviot
(aluevaltuusto 12.12.2023)

Palvelualueiden toimintasuunnitelmat
(hva-jory 11.3.2024)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Sisällys

1	Konsernipalvelujen toimiala	3
1.1	Hallintopalvelut	9
1.2	Viestintäpalvelut.....	11
1.3	Talous- ja strategiapalvelut	12
1.4	Henkilöstöpalvelut.....	13
1.5	Järjestämisen tuen ja hankintojen palvelut.....	15
1.6	Asiantuntija- ja kehittämispalvelut.....	17
1.7	Tietohallintopalvelut	19
1.8	Tilakeskuksen palvelut.....	22
2	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala	23
2.1	Perheiden ennaltaehkäisevät palvelut	30
2.2	Perheitä tukevat palvelut	31
2.3	Perheiden erityispalvelut.....	33
3	Vanhusten palvelujen toimiala	35
3.1	Kotona asumisen palvelut	41
3.2	Hoiva-asumisen palvelut	44
4	Terveydenhuollon palvelujen toimiala	46
4.1	Terveysasemapalvelut	53
4.1	Sairaalapalvelut	55
4.2	Suun terveydenhuollon palvelut	56
5	Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimiala	58
5.1	Aikuissosiaalityön palvelut	65
5.2	Vammaispalvelut	67
6	Pelastustoimen palvelujen toimiala.....	69

1 Konsernipalvelujen toimiala

Hyvinvointialueen johto ja konsernipalvelujen toimiala yhteensä

Määrärahat (1 000 €)	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot yhteensä	10 603	6 800	7 006	7 267
Myyntituotot	579	1 000	1 030	1 069
Maksutuotot	0		0	0
Tuet ja avustukset	9 103	4 800	4 944	5 132
Muut toimintatuotot	921	1 000	1 032	1 066
Toimintakulut yhteensä	-85 575	-115 894	-118 045	-118 045
Henkilöstökulut yhteensä	-35 017	-43 671	-44 763	-44 763
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-47 388	-67 135	-68 142	-68 142
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-286	-293	-297	-297
Avustukset	-1 264	-1 264	-1 277	-1 277
Muut toimintakulut	-1 620	-3 531	-3 566	-3 566
Toimintakate	-74 972	-109 094	-111 039	-110 778

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Konsernipalveluiden toimiala tuottaa hyvinvointialueella ja sen muille toimialoille hallinnollisia ja muita asiantuntija- ja tukipalveluita ja näin auttaa koko hyvinvointialuetta sen perustehtävän toteuttamisessa. Lähes kaikki hyvinvointialueen ei-kliiniset tukipalvelut tuotetaan konsernipalveluiden toimialalla. Lisäksi konsernipalveluiden toimialalla osallistutaan hyvinvointialuetasoiseen johtamiseen sekä erilaisten sääntöjen ja ohjeiden laadintaan. Toimialalla työskentelee noin 250 henkilöä.

Konsernipalveluiden toimiala jakautuu kahdeksaan palvelualueeseen: hallintopalveluihin, talouspalveluihin, tietohallintoon, henkilöstöhallintoon, järjestämisen tukeen ja hankintoihin, viestintään, asiantuntija- ja kehittämispalveluihin sekä tilakeskukseen.

Hallintopalveluissa tuotetaan laki- ja päätöspalvelut sekä kirjaamo- ja asiakaspalvelut, mikä sisältää myös hyvinvointialueen arkistopalvelut. Talouspalveluissa vastataan talouden suunnittelusta ja seurannasta, hyvinvointialueen rahoitustoimesta, konsernilaskennasta ja myyntireskontrasta, asiakasmaksuista ja ostoreskontrasta sekä muista laskentapalveluista ja strategiavalmistelusta.

Tietohallinto vastaa arkkitehtuurista ja tiedolla johtamisesta, mikä pitää sisällään hyvinvointialueen tietoaaltaan toiminnan, tietohallinnon asiakkuus-, kehittämis- ja ict-palveluista sekä jatkuvista ict-palveluista. Tietohallinto varmistaa hyvinvointialueen työntekijöille toimivat järjestelmät ja tietoturvallisen ympäristön. Henkilöstöpalvelut vastaavat hyvinvointialueen henkilöstökäytännöistä, henkilöstön saatavuuden tuesta, henkilöstösuunnittelusta, toimivista henkilöstöprosesseista ja palkanmaksusta, oppimisen ja uudistumisen palveluista sekä resurssipalveluista. Järjestämisen tuessa hoidetaan hyvinvointialueen hankintatoimi ja keskitetty valvonta sekä varsinainen järjestämisen tuki, mikä pitää sisällään esimerkiksi tuotantotapa-analyysien tuottamisen hyvinvointialueen päätöksenteon tueksi.

Viestinnässä hoidetaan hyvinvointialueen viestinnän koordinointi ja kehittäminen, hyvinvointialueen mediasuhteet sekä käännös- ja kielipalvelut. Viestintä tekee yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa hyvinvointialueen rekrytointimarkkinointia. Asiantuntija- ja kehittämispalvelut vastaa hyvinvointialueen tutkimus-, kehittämis-, osaamis- ja innovaatiopalveluista (TKIO) sekä hyvinvointia ja terveyttä, järjestöyhteistyötä sekä osallisuutta edistävästä toiminnasta ja niiden koordinoinnista. Tilakeskus vastaa hyvinvointialueen toimitilaverkko-suunnittelusta, hyvinvointialueen käyttöön tulevien toimitilojen investointien suunnittelusta sekä rakennushankkeiden yleisaikataulujen laadintaan ja seurantaan liittyvistä tehtävistä. Tilakeskus vastaa hyvinvointialueen palvelujen järjestämistä varten tarvittavien toimitilojen rakennuttamisesta ja vuokraamisesta sekä toimitiloihin liittyvien kiinteistö- ja käyttäjäpalveluiden järjestämisestä ja sisäisten asiakkuuksien hoidosta. Tilakeskus vastaa myös sosiaalisiin perusteisiin vuokrattavien asuntojen vuokrauksesta ja asukasisännöinnistä toimien yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa.

Konsernipalveluiden tehtävät ovat lakisääteisiä (hallinnolliset velvoitteet) tai niillä suoraan tuetaan hyvinvointialueen muita toimialoja lakisääteisten velvoitteiden toteuttamisessa, hyvinvointialueen tuloksellisessa johtamisessa sekä kaikkien hyvinvointialueen työntekijöiden arjen sujumisessa.

Toimialan keskeiset tavoitteet ts-kaudella 2024–2026

- Konsernipalvelujen prosesseja kehitetään siten, että arjen työn tuki ja hallinnolliset palvelut toimivat saumattomasti hyvinvointialueella.
- Tietojärjestelmiä, digipalveluja ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksia kehitetään tukemaan tehokkaita palveluprosesseja ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa organisaation eri tasoilla.
- Tuetaan hyvinvointialueen palvelujen taloudellista, kestävää, vaikuttavaa ja asiakaslähtöistä järjestämistä.
- Asukkaiden ja asiakkaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin edellytyksiä tuetaan laajalaisen yhteistyön sekä asiakaslähtöisen viestinnän keinoin.
- Vakiinnutetaan laadukas päätöksenteon tuki sekä hyvä hallintotapa koko hyvinvointialueelle

Toimialan palvelujen uudistamis- ja kehittämistoimet

Taloussuunnitelmakausi 2024–2026

Konsernipalvelujen prosesseja kehitetään siten, että arjen työn tuki ja hallinnolliset palvelut toimivat saumattomasti hyvinvointialueella

- Yhteisten asiakasprosessien kehittämiseen panostetaan, jotta arjen työntekijäkokeemus paranee yhdessä hallinnollisten ja tukipalveluiden kustannustehokkuuden kanssa.
- Kokonaisresurssien hallinnan kehittämishankkeella edistetään henkilöstöresurssien automaattista kohdentamista siten, että se helpottaa esihenkilöiden työtä, tukee kokonaisresurssin hallintaa ja parantaa henkilöstön saatavuutta.
- Johtamiskyvykkyyden jatkuvalla arvioinnilla ja kasvattamisella parannetaan johtamista, työn tuottavuutta sekä työnantajamielikuvaa.
- ICT-tukipalveluja selkiytetään kehittämällä ja automatisoimalla tuotantoprosesseja sekä laatimalla niistä selkeä palveluluettelo ja -kuvaukset.
- Konsernipalveluiden yhteistyömallia (ns. partner-malli) muiden toimialojen kanssa kehitetään edelleen, jotta pystytään tunnistamaan ja ennakoimaan toimialojen tarpeet ja suunnitellut uudistukset.
- Opetusperhekeskuksen sekä opetushoivan kehittämistä jatketaan.
- Ostopalvelujen ja palvelusetelien hallintajärjestelmän käyttö laajennetaan koko hyvinvointialueelle. Tämän avulla saadaan sujuvoitettua prosesseja ostopalvelutuottajien kanssa sekä ajantasaista tietoa ostopalveluista.
- Hyvinvointialueen ilmasto-ohjelma laaditaan ja viedään käytäntöön.

Tietojärjestelmiä, digipalveluja ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksia kehitetään tukemaan palveluprosesseja ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa organisaation eri tasoilla

- Digikehittämisen tiekartan kärkihankkeiden toimeenpanoa jatketaan (palveluihin ohjaamisen uudistaminen, resurssien hallinta ja optimointi, innovaatiot sekä automaatio- ja tekoälykyvykkyydet, ICT-palvelut 2.0 ja tietoturva).
- Sähköistä asiointipalvelua laajennetaan
- Prosessiautomaatiota hyödynnetään ja tekoälykyvykkyyttä kasvatetaan parantamaan järjestelmien toimivuutta, ja prosesseja automatisoidaan läpileikkaavasti konsernipalveluissa.
- HR-prosessien automatisoinnilla ja HR-järjestelmien kehittämisellä vähennetään esihenkilöiden manuaalista työtä ja mahdollistetaan työajan kohdentamista johtamiseen.
- Varmistetaan, että johdolla ja esihenkilöillä on käytössä riittävät työkalut toiminnan ja talouden seurantaan ja johtamista varten. Ajantasaisen tilannekuvan tueksi kehitetään edelleen raportointia ja tiedolla johtamisen työkaluja.
- NIS2-direktiivin mukaiset vaatimukset täyttävä tietoturva otetaan käyttöön. Koko henkilöstön tietosuojaosaaminen varmistetaan verkkopohjaisen tietosuojakurssin jalkauttamisella.
- Tila- ja vuokrahallinnan tietojärjestelmän tietosisältöä kehitetään ja parannetaan järjestelmän käytön osaamista, mikä tuottaa parempaa ja tarkempaa tietoa

päätöksenteon tueksi. Hyvinvointialueen käytössä olevien toimitilojen ja asuntojen luokittelua tarkennetaan palveluverkkosuunnittelua palvelevalla tavalla.

Tuetaan hyvinvointialueen palvelujen taloudellista, kestävää, vaikuttavaa ja asiakaslähtöistä järjestämistä

- Tuotantotapa-analyysyjä ja järjestämisen tuen toimintamallien kehittämistä jatketaan.
- Hyvinvointialueen hankintastrategia viedään käytäntöön, millä saavutetaan tuloksellisuutta hankintatoimessa sekä parempaa kustannushyötysuhdetta ostetuissa palveluissa.
- Hyvinvointialueen uudistusohjelma laaditaan ja toimeenpannaan konsernipalveluiden osalta sekä muiden toimialojen uudistusohjelmien laadintaa ja toimeenpanoa tuetaan.
- Sote-palvelujen laadunvalvonnan menetelmiä kehitetään edelleen niin, että se tuottaa tietoa koko hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta.
- Kehittämisen- ja innovaatiotoimintaan panostamista jatketaan ja huomioidaan tieteellisen tutkimuksen kautta tulevat mahdollisuudet mm. vaikuttavuuden osalta. Opetusperhekeskuksen sekä opetushoivan kehittämistä jatketaan.
- Tilojen toiminnallisuutta, olosuhteita ja kuntoa seurataan yhdessä käyttäjien kanssa ja ylläpitopalveluiden saavutettavuutta parannetaan.

Asukkaiden ja asiakkaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin edellytyksiä tuetaan laaja-alaisen yhteistyön sekä asiakaslähtöisen viestinnän keinoin

- Tehokkaaseen ja tulokselliseen viestintään panostetaan nykyaikaisilla välineillä ja punnitun tiedon pohjalta.
- Viestintää tuotetaan strategian mukaisesti kehittämällä verkkosivustoa asiakaslähtöisemmäksi ja helppokäyttöisemmäksi. Varmistetaan myös muu kuin digitaalinen viestintä sekä panostetaan monikieliseen viestintään ja selkokieleen.
- Ammattimaisella rekrytointimarkkinoinnilla parannetaan ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta hyvinvointialueella.
- Synkronoidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteisiä tehtäviä sekä järjestöyhteistyön kokonaisuutta kaupunkien kanssa, jotta saavutetaan paras mahdollinen alueellinen yhteistyö.
- Järjestöyhteistyön kokonaisuutta kehitetään siten, että palveluohjaus kolmannen sektorin palveluihin on sujuvaa.
- Tuetaan ja koordinoitaan toimialojen osallisuussuunnitelmien sekä hyvinvointisuunnitelmien toimeenpanoa.
- Selvitetään vuoden 2024 aikana viranhaltijatyonä hyvinvointialueen tärkeimpien tapahtumien ja aluevaltuuston kokousten verkkolähetysten tekstitystä ja tulkkausta viittomakielelle

Vakiinnutetaan laadukas päätöksenteon tuki sekä hyvä hallintotapa koko hyvinvointialueelle

- Hyvän hallintotavan kehittämis- ja koulutusohjelma koko hyvinvointialueelle järjestetään.
- Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin toimintamalli hyvinvointialueelle laaditaan ja otetaan käyttöön vuonna 2024.
- Hyvinvointialueen tiedonohjaussuunnitelma päivitetään.
- Vuonna 2024 voimaan astuvan lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta ja Soteri-rekisterin vaiheittainen käyttöönotto koordinoidaan hyvinvointialuetasoisesti.
- Uusi asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia toimeenpannaan yhteistyössä potilasturvallisuuden ohjausryhmän sekä toimialojen kanssa.

Talousarviovuonna 2024 käynnistettävät toimenpiteet, joilla parannetaan toimialan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta.

Hyvinvointialueen palvelutarpeet kasvavat nopeammin kuin mihin nykyisillä toimintamalleilla ja ennakoiduilla resursseilla pystytään vastaamaan. Järjestämisvelvoitteisiin vastataan käynnistämällä tai jatkamalla konkreettisia tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavia toimenpiteitä siten, että hyvinvointialueella pystytään parantamaan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta 2.0 %. Konsernipalveluiden toimenpiteet tähtäävät pääosin siihen, että hyvinvointialueen työntekijöiden arki muuttuu sujuvammaksi ja että muut toimialat voivat saavuttaa tuottavuustavoitteensa.

Hankintaosaamista lisätään kaikilla toimialoilla ja palvelualueilla onnistuneiden ja taloudellisesti tehokkaiden hankintojen aikaansaamiseksi. Varmistetaan, että hankinnoissa laadulla on riittävä painoarvo ja hyödynnetään vaikutuksilla kilpailuttamista sekä dynaamisia hankintoja. Hyvinvointialueen hankintasopimusten hinnanmuutosneuvottelut hoidetaan keskiteysti, millä tavoitellaan maltillisia hinnanmuutoksia voimassa olevissa sopimuksissa. Suoraostoja vähennetään, ja suoraostoille luodaan myös sopimukset ja hinnankorotuskriteerit.

Tuotantotapa-analyyseja toteutetaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti ennen strategisesti merkittävien hankintojen valmistelun käynnistymistä. Järjestämistapojen muutostarpeet arvioidaan systemaattisesti tuotantotapa-analyysien kautta. Muita toimialoja tuetaan asiakas-kriteerien tarkastelussa sekä asiakkaiden palvelupolkujen kuvaamisessa. Palveluihin ohjautumisen prosessia kehitetään, myös digitaalisesti.

Talouden tasapainottamista ja talousjohtamista tuetaan ennakoimalla talouden kehitystä ja reunaehtoja tuottavuustavoitteen saavuttamiseksi. Ennakoivalla maksuvalmius- ja rahoitus-suunnittelulla minimoidaan mahdollisia rahoituskuluja. Johdolle ja esihenkilöille tarjotaan käyttöön asianmukaiset työkalut. Talouden tasapainoa edistetään myös parantamalla talouden perusprosesseja sekä varmistamalla, että asiakasmaksujen laskutus sekä muiden hyvinvointialueiden laskutus toimii oikea-aikaisesti ja tarkasti.

Palveluverkko- ja tilasuunnittelussa keskitytään siirtyneiden tilojen mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön. Vapautuneille asunnoille sekä mahdollisesti muille toimitiloille etsitään aktiivisesti käyttöä poikkihallinnollisesti kaikkien toimialojen kanssa. Kohdetason kiinteistöjohtamista sekä yhteistoimintaa tilojen käyttäjien kanssa kehitetään, jotta voidaan

varmistaa hyvinvointialueen palvelutuotannolle asianmukaiset, terveet ja tehokkuuden mahdollistavat toimitilat.

Tietohallinnon osalta viedään loppuun hyvinvointialueen perustamishanke. Tietojärjestelmäympäristöä ja kokonaisarkkitehtuuria yksinkertaistetaan ja päällekkäisyyksiä verkoissa, laitteissa sekä järjestelmissä karsitaan. Lisenssien sekä laitteiden hallintaa kehitetään, jotta voidaan vähentää näistä aiheutuvia kustannuksia. Arjen työn sujuvuutta parannetaan perustietotekniikkapalveluja ja palveluprosesseja parantamalla.

Apotti-ekosysteemin hallintaan panostetaan organisoimalla sisäinen hallintamalli uudelleen ja kehittämällä Apotti-yhtiön hallintamallia ja -prosesseja tehokkaammiksi, läpinäkyvämmiksi ja hallittavammiksi yhdessä muiden omistajien kanssa. Järjestelmän käyttökokemusta, taloudellisuutta ja tehokkuutta seurataan aktiivisesti.

Konsernipalveluissa pyritään laajasti parantamaan perusprosesseja, jolla vähennetään erityisesti esihenkilöiden työtaakkaa. Manuaaliryöstä vähennetään prosesseja tehostamalla ja toisaalta uusia työkaluja (prosessiautomaatio, tekoäly) hyödyntämällä. Hyvinvointialueen arkistointipalvelussa painopistettä siirretään arkistoinnista tiedonhallintaan.

Kokonaisresurssien hallintahankkeella mahdollistetaan henkilöstön optimaalinen käyttö. Hyvinvointialueen veto- ja pitovoimaa henkilöstössä parannetaan oikeilla ja ennakoivilla palkkaratkaisuilla, jotta vuokratyöstä aiheutuvat kustannukset vähenisivät. Työterveyshuollon kanssa tehtävällä yhteistyöllä pyritään vähentämään sairaspöissaoloja, painopisteenä mielen-terveysperustaiset poissaolot. Johtamisen kehittämiseen ja toisaalta esihenkilöiden tukeen ja sisäiseen viestintään panostetaan hyvinvointialueen toimintakulttuurin mukaisesti.

1.1 Hallintopalvelut

Palvelualueen kuvaus

Hallintopalvelut vastaa hyvinvointialueen yleishallinnon palveluiden tuottamisesta: päätöksenteon tuesta, asianhallinnasta ja asianhallintajärjestelmästä, kirjaamosta, arkistosta, hyvinvointialueen toimielinorganisaation tuesta sekä juridisista palveluista. Lisäksi hallintopalvelut vastaa toimialoille annettavasta yleishallinnon, asianhallinnan, päätöksenteon ja juridiikan tuesta.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin toimintamalli hyvinvointialueelle laaditaan ja otetaan käyttöön vuonna 2024.
- Järjestetään hyvän hallintotavan kehittämis- ja koulutusohjelma koko hyvinvointialueelle.
- Hyvinvointialueen tiedonohjaussuunnitelma päivitetään.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin toimintamalli hyvinvointialueelle laaditaan ja otetaan käyttöön vuonna 2024.
 - Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin toimintamallia pilotoidaan alkuvuodesta 2024 (ainakin yksi laaja päätösten vaikutusten ennakoarviointi ja yksi suppea päätösten vaikutusten ennakoarviointi).
 - Laadittua luonnosta päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin ohjeistuksesta päivitetään pilotoinnissa saatujen kokemusten perusteella.
 - Loppuvuodesta 2024 päätösten vaikutusten ennakoarviointi otetaan virallisesti käyttöön. Tässä yhteydessä järjestetään myös koulutuksia.
- Järjestetään hyvän hallintotavan kehittämis- ja koulutusohjelma koko hyvinvointialueelle.
 - Järjestetään koulutuksia (tietoiskut, lähikoulutukset, verkkokoulutukset) hyvästä hallinnosta, viranhaltijapäätöksistä, julkisuudesta ja tietosuojasta sekä hallintomenettelystä. Selvitetään sähköisen koulutusalan käyttöönottoa tätä käyttötarkoitusta varten ja toteutetaan koulutusalan koulutusmateriaalit.
 - Laaditaan ohjeistuksia ja mallipohjia hyvän hallinnon varmistamiseksi.
- Hyvinvointialueen tiedonohjaussuunnitelma päivitetään.
 - Hyvinvointialueen tiedonohjaussuunnitelma päivitetään ajan tasalle organisaation toiminnan vakiinnuttua. Tiedonohjaussuunnitelman päivittämisessä otetaan huomioon myös sähköisen asioinnin tarpeet.
 - Myös asiakirjahallinnon ja arkistotoimen ohjeita päivitetään ja laaditaan vuonna 2024.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Arkistojen yhdistäminen: Hyvinvointialueen analogiset aineistot yhdistetään Hosantien arkistoon ja luovutaan Keravan arkiston tiloista ja työpisteestä.
- Painopistettä siirretään arkistoinnista tiedonhallintaan: painopiste siirretään arkistoinnista tiedonhallintaan, tässä yhteydessä tarkastellaan myös arkiston henkilöstöresurssia eläköitymisten/toiselle työnantajalle siirtymisten yhteydessä.
- Sisäisen postituksen uudistaminen: Selvitetään hyvinvointialueen sisäisen postituksen järjestäminen.
- Toimintaohjeiden laatiminen hallinnollisten tehtävien helpottamiseksi: Laaditaan mallipohjia ja toimintaohjeita, jotta hyvinvointialueen ammattilaisilla menisi nykyistä vähemmän aikaa hallinnollisten tehtävien hoitamiseen (mm. virkavalinnat).

1.2 Viestintäpalvelut

Palvelualueen kuvaus

Viestinnässä on kaksi tehtäväaluetta: viestintä ja markkinointi sekä brändi ja kielipalvelut. Viestinnässä vastataan mm. sisäisen ja ulkoisen viestinnän toimintamalleista, ohjeista ja valmennuksista; rekrytointimarkkinoinnista; toimialojen viestintätuesta; keskeisistä viestintäkanavista; käännöksistä ja monikielisestä viestinnästä; brändistä ja visuaalisesta ilmeestä; valmistelu- ja päätösviestinnästä; mediayhteistyöstä; kriisiviestinnästä ja viestinnän varautumisesta.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Sidosryhmiä palvelevat, helppokäyttöiset ja ajantasaiset verkkosivut, jotta asiakkaat löytävät tarvitsemansa tiedot palveluista ja luottamus hyvinvointialuetta kohtaan vahvistuu.
- Henkilöstö, työnhakijat sekä asukkaat kokevat VAKE-brändin vetovoimaisena: helpotetaan työvoiman saatavuutta ja pysyvyyttä ja tuetaan hyvää asiakaskokemusta.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

Palveluiden saatavuuden ja asiakkaiden hyvinvoinnin tukeminen, luottamuksen vahvistaminen

- Verkkosivuja kehitetään sekä sisältöjen että käytettävyyden näkökulmasta palvelumuotoilua hyödyntäen. Yhteistyötä tehdään toimialojen ja asiakkaiden kanssa.
- Laajennetaan viestintää voimakkaammin myös muuhun kuin sähköiseen viestintään (mm. katu-mainonta, kotitalouksiin jaettava lehti).
- Laaditaan monikielisen viestinnän suunnitelma ja käynnistetään kokeilut.
- Tuodaan VAKEn brändi konkreettisesti asiakasrajapintaan: aloitetaan toimipisteiden visuaalisen ilmeen päivittäminen

Henkilöstön veto- ja pitovoiman tukeminen

- Panostetaan ihmisläheiseen ja ammattimaiseen rekrytointimarkkinointiin.
- Työyhteisöviestintää kehitetään huomioiden VAKEn tavoitekultuurin rakentaminen.
- Nostetaan henkilöstöä näkyvämmiin esille (työntekijätarinat)

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Tekoälyn hyödyntäminen viestinnässä, graafisissa töissä ja käännöksissä
- Tiedolla johtaminen: tehdään viestintää tavalla, joka on todettu tehokkaaksi ja vaikuttavaksi.
- Ammattiviestijöiden resurssien kohdentaminen asiakkaiden ja henkilöstön kannalta kriittisimpiin kokonaisuuksiin; muihin tarjotaan välineet ja pohjat henkilöstölle tehdä viestintää itse (valmiit raporttipohjat, videokonseptit jne.)

1.3 Talous- ja strategiapalvelut

Palvelualueen kuvaus

Konsernipalvelujen talous- ja strategiapalvelut tuottaa hyvinvointialueen strategisen vuosisuunnitelun tukipalvelut, rahoitustoimen, konsernikirjanpito- ja tilinpäätöspalvelut, talouden suunnittelun ja seurannan sekä myynti- ja ostoreskontraan liittyvät palvelut, ml. asiakasmaksujen määrittelyn ja laskuttamisen, sekä pelastustoimen palveluihin liittyvät perinnät ja laskutukset. Lisäksi asukkaita neuvotaan ja ohjeistetaan asiakasmaksuihin liittyvissä asioissa.

Palvelualue tuottaa hyvinvointialueen eri sidosryhmille talouden prosessien ohjauksen ja keskitetyt palvelut. Lisäksi talouspalveluissa seurataan ja varmistetaan hyvinvointialueen kokonaisrahoituksen riittävyys.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Hyvinvointialueen maksuvalmius turvataan
- Hyvinvointialueella on käytössä taloudenpitoa tukevat tietojärjestelmät
- Toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta toteutuvat strategian mukaisesti
- Talousarvion vuosikate toteutuu suunnitellusti
- Hyvinvointialueen uudistusohjelman toimeenpanon tukeminen

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Hyvinvointialueen maksukyky varmistetaan ja lyhytaikaisen lainoituksen tarve ennakoidaan kasvavirtaennuste-prosessin turvin.
- Yhteistyössä toimialojen kanssa varmistetaan, että hyvinvointialueen asukkaille ostetut ja tuotetut palvelut saadaan laskutettua asiakkailta oikeiden palvelutoteumien mukaisesti.
- Raportointia asiakaslaskutuksen tueksi kehitetään, jotta varmistetaan laskutuksen oikeellisuus ja oikea-aikaisuus.
- Tilauksesta maksuun -prosessia parannetaan ja ostolaskurobotiikkaa otetaan käyttöön
- Toimivalla yhteistyöllä sidosryhmien ja hyvinvointialueen eri asiantuntijoiden kanssa varmistetaan strategiaa tukeva ja yhteensovitettu talous-, hr- ja vuosisuunnitteluprosessi.
- Toimialoja tuetaan uudistusohjelman toimenpiteiden kustannusvaikuttavuuden arvioinnissa ja toimenpiteiden seurannassa.
- Ajantasainen talouden suunnittelu ja seuranta johtamisen ja päätöksenteon tueksi sekä taloustietojen automaattinen raportointi valtiolle toteutetaan suunnitellusti.
- Hyvinvointialuestrategian 2023–2025 väliarviointi toteutetaan vuoden 2024 aikana aluevaltuuston linjausten mukaisesti.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Toimialoja tuetaan uudistusohjelman toimenpiteiden kustannusvaikuttavuuden arvioinnissa ja toimenpiteiden seurannassa.
- Asiakaslaskutuksen ajantasaisuus varmistetaan.

1.4 Henkilöstöpalvelut

Palvelualueen kuvaus

Henkilöstöpalvelut on henkilöstöjohtamisessa toimialojen strateginen kumppani ja palvelujen tuottaja. Palvelualueen keskeisiä tehtäviä ovat:

- Henkilöstön saatavuus: rekrytointimarkkinointi, henkilöstön rekrytointi myös kansainvälisesti, henkilöstökokemus, johtamisen kehittäminen
- Resurssipalvelut: Hyvinvointialueen sisäinen henkilöstöressurssien ohjaus ja järjestäminen
- Palvelussuhdepalvelut: Työ- ja virkaehtosopimukset ja työlainsäädännön tulkinta, yhteistoiminta, palkkausjärjestelmät, palkitseminen, työnantajapolitiikka, palkanlaskentaprosessi, palvelussuhdeneuvonta
- Työhyvinvointi, osaaminen ja tieto: Työkykyjohtaminen, työsuojelu, osaamisen johtaminen, HR-datan hallinta ja analysointi

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Keskitetysti johdetulla henkilöstösuunnittelulla kohdennetaan henkilöstö palvelutarpeen mukaan ja osaamisperusteisesti
- Henkilöstökokemusta parannetaan pito- ja vetovoiman parantamiseksi
- Työhyvinvointia parannetaan pitovoiman ja henkilöstön käyttöasteen parantamiseksi

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Vakanssien käyttöä ohjataan keskitetysti ja mahdollistetaan näin henkilöstöressurssin joustava käyttö.
- Henkilöstörakenne suunnitellaan palvelutarpeen mukaan, pidemmälle kuin vuodeksi kerrallaan, ja tehdään vakanssimuutoksia sen perusteella, ennakoivasti ja suunnitelmallisesti.
- Kokonaisressurssin hallintaan kilpailutetaan ja käyttöön otetaan välineitä. Hallintaa johdetaan keskitetysti suurten henkilöstöryhmien osalta.
- Toimintakulttuurin ja työnantajakuvan kehittämiseen panostetaan.
- Johtamisosaamista kasvatetaan ja edellytetään valmentavaa johtamisotetta.
- Johtamista arvioidaan systemaattisesti ja tuetaan johtajuudessa kasvamista.
- Johtamistehtävän rooli ja vastuu selkiytetään organisaation eri portailla.
- Mahdollistetaan yksilöllisiä ratkaisuja työn tekemisessä mm. yhteisöllisellä työvuorosuunnittelulla.
- Tuetaan ammatillista kehittymistä ja parannetaan opiskelijoiden ja harjoittelijoiden kokemusta työskentelyajastaan VAKEssa.
- Palkkausjärjestelmiä kehitetään palkitsevimiksi, tukemaan urapolkuja.
- Henkilöstöetuja kohdennetaan vaikuttavuuden perusteella.
- Monimuotoisuuden edistämistä työyhteisöissä tuetaan
- Työterveysyhteistyötä tehostetaan nopeaan puuttumiseen ja erityisesti mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen vähentämiseen.
- Uudelleensijoitusprosessi uudistetaan ja sitä johdetaan keskitetysti.
- Henkilöstölle tarjotaan uudelleen muotoiltua työtä työkykyhuhtilanteissa.
- Työkykyjohtamisen ja työsuojelun johtamisen osaamista kasvatetaan johtamistehtävissä toimiville ja työsuojelutyön johtaminen ja ohjaus keskitetään.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- HR-palvelujen prosessikuvausten tekeminen ja toimeenpano
- Henkilöstösuunnittelun ohjaus/omistajuus koko hyvinvointialueen osalta
- Henkilöstön käytettävyyden lisääminen – toimenpiteet siihen, toimenpiteiden vaikutusten jatkuva arviointi ja jatkotoimet.

1.5 Järjestämisen tuen ja hankintojen palvelut

Palvelualueen kuvaus

Järjestämisen tuen ja hankintojen palvelujen perustehtävänä on toimia hyvinvointialueen järjestämistehtävän tukena laadukkaiden, kustannusvaikuttavien, saavutettavien ja yhdenvertaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen varmistamisessa. Yksikkö suunnittelee, tukee, kehittää ja toteuttaa hyvinvointialueen palveluiden järjestämistä, valvontaa ja hankintoja sekä tuottaa hyvinvointialueen laajuista tietoa ja arviointeja palvelujen tuotantotapojen valinnan tueksi.

Järjestämisen tuki ja hankinnat on jaettu kolmeen kokonaisuuteen: järjestämisen tuki, hankinnat sekä valvonta ja tuottajaohjaus.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Vakiinnutetaan järjestämisen tuen ja hankintojen palveluyksikön toiminta. Toiminta tukee hyvinvointialueen järjestämistehtävän toteutumista.
- Strategisten hankintojen toteutuminen, hankintojen vastuullisuuden ja vaikuttavuuden sekä innovaatioiden kehittäminen. Hyvinvointialueen hankintastrategia viedään käytäntöön, millä saavutetaan tuloksellisuutta hankintatoimessa sekä parempaa kustannushyötysuhdetta ostetuissa palveluissa.
- Tuotantotapa-analyysejä ja järjestämisen tuen toimintamallien kehittämistä jatketaan.
- Hyvinvointialueen uudistusohjelman toimenpiteiden laatimista ja toimeenpanoa tuetaan palvelurakenteen keventämisen, palveluihin ohjautumisen, ostopalvelujen hallinnan sekä tuotantotapa-analyyysien osalta.
- Sote-palvelujen laadunvalvonnan menetelmiä kehitetään edelleen niin, että se tuottaa tietoa koko hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta sekä omavalvonnan keinoin.
- Soteri-rekisterin käyttöönottoon valmistautuminen.
- Laadunvalvonnan tietojärjestelmän käyttöönotto: valvontatiedon yhtenäistäminen.
- Palvelualueen työhyvinvoinnin hyvän tason ylläpitäminen.
- Hankinta-, osto- ja tilausosaamisen lisääminen koko hyvinvointialueella.
- Tehokkuuden lisääminen sopimushallinnassa.
- Effectorin käyttöönoton laajentaminen hyvinvointialueen kaikkiin ostopalveluihin.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Hankintastrategian jalkauttaminen osaksi toimialojen toimintaa.
- Soteri-rekisterin rekisteröintiprosessin kuvaaminen jatkoa varten sekä taustamateriaalien kerääminen ja valmistautuminen omien yksiköiden tietojen viemiseen Soteri-rekisteriin.
- Toimialoja ja sote-yksiköitä autetaan omavalvontasuunnitelmien ajantasaisuuden varmistamisessa.
- Palveluihin ohjautumisen prosessin tarkastelu ja tehostaminen hyvinvointialuetasoisesti. Tiivis yhteistyö digikärki 1:n kanssa.
- Palvelujen myöntämisen perusteiden tarkastelu yhdessä toimialojen kanssa.
- Laadunvalvonnan tietojärjestelmän käyttöönoton aikataulutustaminen ja käyttöönottoprojekti.

- Hankinta- ja osto-osaamisen lisääminen hyvinvointialueella toteuttamalla koulutuksia sekä Noheva-verkkoympäristössä että muilla keinoin.
- Sopimushallinnan järjestelmän käyttöönotto ja koulutus.
- Hinnanmuutos- ja sopimushallinnan prosessit johdetaan keskitetysti prosessikuvauksen mukaisesti hankintapalvelujen toimesta.
- Tilausten keskittämisen ohjeistus luodaan ja toimialat koulutetaan uuteen toimintatapaan.
- Hankintojen kategorisointi toteutetaan tiedolla johtamisen tueksi.
- Hankintoihin liittyvän riskien hallinnan työkalun luominen yhteistyössä varautumisen yksikön kanssa.

Lisäksi vuonna 2024 toteutetaan seuraavat tuotantotapa-analyysit:

- Terveystuotannon tuotantotapa-analyysi
- Vanhusten kotiin tuotettavien palvelujen tuotantotapa-analyysi
- Vammaisten asumispalvelujen palveluvalikon analyysi
- Jälkihuollon ostojen analyysi
- Apuvälinelainauksen analyysi

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Uudistamisohjelmassa mainitut kolme kokonaisuutta: palveluihin ohjautumisen parantaminen, ostojen hallinnoinnin parantaminen ja tuotantotapa-analyysit.

1.6 Asiantuntija- ja kehittämispalvelut

Palvelualueen kuvaus

Asiantuntija- ja kehittämispalvelut vastaa hyvinvointialueen TKIO- ja HYTE-kokonaisuuksista sekä sosiaalityön ja hoitotyön professioiden kehittämisestä ja opetushoitajatyöstä. TKIO-tehtäväalue vastaa hyvinvointialueen tutkimuksellisen toiminnan, kehittämisen, innovaatiotoiminnan sekä osaamisen ja laadun kehittämisen, vaikuttavuuden, asiakaskokemuksen, palveluketjutyön sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden hyvinvointialuetasoisesta koordinoinnista. HYTE-tehtäväalue vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, järjestöyhteistyön, osallisuuden ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinoinnista. Sosiaalityön ja hoitotyön professiojohtajat vastaavat professioiden työn, laadun ja osaamisen kehittämisestä. Opetushoitajat edistävät ja kehittävät näyttöön perustuvaa hoitotyötä ja jalkauttavat sitä palvelutuotantoon.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Tukea toimialoja kohti vaikuttavampaa, laadukkaampaa ja kustannustehokkaampaa palvelutuotantoa.
- Varmistaa, että hyvinvointialueen TKIO-toiminta on vaikuttavaa ja TKIO-ohjelman toimenpiteitä on käynnistetty.
- Vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (sis. osallisuus, järjestöyhteistyö, lähisuhdeväkivallan ehkäisy) tunnettavuutta osana hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä ja tukea toimialoja, kuntia ja muita yhteistyökumppaneita hyte-yhteistyössä.
- Varmistaa, että tieto ja osaaminen hyte-palveluihin ohjautumisesta lisääntyy.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Luomme hyvinvointialueen vaikuttavuuden tiekartan ja suunnittelemme toimet vaikuttavuuden edistämiseksi, laadun kehittämiseksi ja prosessien kuvaamiseksi hyvinvointialuetasoisesti.
- Perustamme tutkimusverkoston ja vakiinnutamme sen toiminnan.
- Seuraamme systemaattisesti erilaisia kehittämis- ja tutkimushankkeisiin liittyviä rahoitushakua, viestimme niistä ja tuemme toimialoja hakuihin liittyvissä prosesseissa.
- Tuemme hyvinvointialuetasoisia kehittämistä ja edistämme kansallista yhteiskehittämistä.
- Luomme ja kuvaamme vakavien häitä- ja vaaratapahtumailmoitusten käsittelyprosessin
- Tuemme sosiaalityön ja hoitotyön osaamisen kehittämistä yhteistyössä toimialojen kanssa verkostoitumalla ja järjestämällä esimerkiksi erilaista koulutusta ja foorumeita.
- Projektoimme opetusperhekeskus -projektin, ja aloitamme yhteistyössä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan kanssa projektin ensimmäisen vaiheen.
- Kehitämme yhteistyössä HR:n kanssa hyvinvointialueen urapolkumalleja ja osaamisen kehittämisen kokonaisuutta.
- Kehitämme ja vahvistamme palveluohjausta sote-palveluista hyte-palveluihin.
- Varmistamme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, osallisuuden, järjestöyhteistyön sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisyn osalta toimivat rakenteet hyvinvointialueen sisällä ja ulkoisten yhdyspintojen kanssa.
- Edistämme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä olemassa olevien ohjelmien ja suunnitelmien mukaisesti ja teemme hyvinvointialuetasoiset lähisuhdeväkivallan ehkäisyn ja kulttuuri-hyvinvoinnin toimintasuunnitelmat.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Luomme rakenteet ja mahdollisuudet hyte-kertoimen seurannalle ja varmistetaan, että hyte-kertoimeen vaikuttavat tiedot kertyvät oikeista lähteistä.
- Luomme ja kuvaamme vakavien haitta- ja vaaratapahtumien käsittelyn prosessi, jota hyödyntämällä on mahdollista ehkäistä jatkossa vakavien haitta- ja vaaratapahtumien syntymistä.

1.7 Tietohallintopalvelut

Palvelualueen kuvaus

Tietohallinnon palvelualueella on kolme tehtäväaluetta:

Tiedolla johtaminen ja arkkitehtuuri -tehtäväalue vastaa hyvinvointialueen johdon raportoinnista, tiedolla johtamisen ympäristöjen ja palveluiden kehittämisestä sekä organisaation ICT-arkkitehtuurista.

Asiakkuudet ja kehittäminen -tehtäväalue vastaa toimialayhteistyöstä, ICT-kysynnän hallinnasta, uusien ratkaisuiden tuottamisesta sekä Digikehittämisen ohjaamisesta.

Jatkuvat palvelut -tehtäväalue vastaa ICT-infrastruktuurin ja -järjestelmien hallinnasta, ICT-tukipalveluista, ICT-osaamisen kehittämisestä sekä tietoturvasta.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Tietojärjestelmiä, digipalveluja ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksia kehitetään tukemaan palveluprosesseja ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa organisaation eri tasoilla
- Digikehittämisen tiekartan kärkihankkeiden toimeenpanoa jatketaan (palveluihin ohjaamisen uudistaminen, resurssien hallinta ja optimointi, innovaatiot sekä automaatio- ja tekoälykyvykkyudet, ICT-palvelut 2.0 ja tietoturva).
- Sähköistä asiointipalvelua laajennetaan toimialojen toiveiden ja käyttöönottovalmiuden mukaisesti.
- Prosessiautomaatiota hyödynnetään ja tekoälykyvykkyyttä kasvatetaan parantamaan järjestelmien toimivuutta, ja prosesseja automatisoidaan läpileikkaavasti konsernipalveluissa.
- HR-prosessien automatisoinnilla ja HR-järjestelmien kehittämisellä vähennetään esihenkilöiden manuaalista työtä ja mahdollistetaan työajan kohdentamista johtamiseen.
- Varmistetaan, että johdolla ja esihenkilöillä on käytössä riittävät työkalut toiminnan ja talouden seurantaan ja johtamista varten. Ajantasaisen tilannekuvan tueksi kehitetään edelleen raportointia ja tiedolla johtamisen työkaluja.
- NIS2-direktiivin mukaiset vaatimukset täyttävä tietoturva otetaan käyttöön. Koko henkilöstön tietosuojasaaminen varmistetaan verkkopohjaisen tietosuojakurssin jalkauttamisella.
- Tietohallinto vastaa hyvinvointialueen uudistumishojelman tavoitteiden toteutumista johtamalla ja koordinoimalla digitaalisten ratkaisuiden kehittämistä yli toimialarajojen.

Tietohallinnon toiminnan kehittäminen

- Tietohallinto selkiyttää palveluitaan julkaisemalla intranetissä loppukäyttäjille suunnatut selkeät palvelukuvaukset.
- Tietohallinnon henkilöstön osaamista ja sitoutumista tietohallinnon toimintamalliin ja prosesseihin parannetaan Tietohallinnon lentolupakirja -koulutusaineiston avulla. Tietohallinnon kriittiset osaamiset määritellään, osaamistaso kartoitetaan ja koulutus suunnitellaan laaditaan.
- Apotti-järjestelmästä ja ekosysteemistä puristetaan lisää hyötyjä vahvistamalla hyvinvointialueen sisäistä hallintamallia sekä toimimalla aktiivisesti yhdessä muiden omistajien kanssa Apotti-toimittajaohjausfoorumeilla.

- Tietohallinnon konsulttiosastoja korvataan rekrytoimalla tilalle omia asiantuntijoita laadittavan pitkäjänteisen henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

ICT-hankintojen kehittäminen

- ICT-hankinnat laatii ja ylläpitää kilpailutus- ja hankintakalenteria. Hankinnan prosessi yhteensovitetaan tietohallinnon ratkaisutoimiston ja kehittämisen prosesseihin. Hankinnat tuottavat, kustannustehokkaista ja elinkaareltaan kestäviä valintoja. Sopimuksia kilpailutettaessa pyritään aikaansaamaan kustannussäästöjä.

Tiedolla johtamisen ja arkkitehtuurin kehittäminen

- Tuotetaan toimialojen kanssa yhteisesti priorisoitujen ja määriteltyjen mittarien mukaiset raportit tietoalustan kautta. Priorisointia toteutetaan jatkuvasti toimialojen kanssa, jotta tuotetaan mahdollisimman lisäarvoa tuottavia raportteja.
- Käydään läpi ja huolehditaan, että oma tiedolla johtamisen kehittäminen ei ole päällekkäistä Apotin kehittämisen kanssa. Johdetaan Apotin raportoinnin kehittämistä panostamaan lähijohtajien tilannekuviin ja tietoallaskehitystä tukeviin muutoksiin.
- Koulutetaan uusien työkalujen käyttöön kattavasti hyvinvointialueen lähijohtajia ja edistetään sekä tuetaan tiedolla johtamisen kulttuurin luomisessa koko hyvinvointialueelle. Lisätään myös raportointityökalujen osaamista tiedolla johtamisen yksikön sisällä.
- Päivitetään ja hyväksytetään arkkitehtuurin periaatteet ja linjaukset kehittämisessä sekä kehitetään ja ylläpidetään kokonaisarkkitehtuuria riittävällä tarkkuudella, jotta järjestelmäkokonaisuudet ja riippuvuudet on selkeästi kuvattu

Digitaalisten ratkaisuiden kehittäminen

- Toimialojen haastattelun pohjalta on muodostettu hyvinvointialueen yhteinen digitiekartta ja sen pohjalta on muodostettu neljä kärkihanketta edistämään hyvinvointialueen digitaalisia tavoitteita:
 - Digikärki #1: Palveluihin ohjaamisen uudistaminen
 - Digikärki #2: Resurssien hallinta ja optimointi
 - Digikärki #3: Innovaatiot, automaatio ja tekoälykyvykkyydet
 - Digikärki #4: ICT-palvelut 2.0 ja tietoturva
- Varmistetaan näiden kärkihankkeiden eteneminen tavoitteiden, aikataulun ja budjetin mukaisesti. Näiden lisäksi edistetään myös muiden ICT tarpeiden etenemistä käytettävissä olevalla budjetilla yhteisesti priorisoiden, varmistaen etenkin lakisääteisten vaatimusten täyttyminen.
- Muodostetaan hyvä yhteys toimialojen avainhenkilöihin ja kehitetään heidän kanssaan viestintää. Sparrataan heitä kehitys- ja budjetointiprosessissa, ottaen huomioon toimialojen tarpeet ja olemassa olevat ratkaisut. Suunnitellaan koko organisaatiota hyödyntäviä ratkaisuja kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla ja varmistetaan että projektivaiheessa vältytään yllätyksiltä (aikataulut ja kustannukset).

Tietoteknisen ympäristön hallinta ja kehittäminen

- Palveluhallinnan prosesseja ja toimintatapoja kehitetään, käyttäjäkokemuksen parantamiseksi. Parannetaan tukipyyntöprosesseja, korvataan työasemien käyttöjärjestelmän uudemmalla ja tietoturvallisemmalla versiolla. Luodaan ensimmäinen tietohallinnon käyttäjille suunnattu palvelun liittyen tietoteknisiin työvälineisiin ja niihin liittyviin prosesseihin. Palvelu kuvataan ja kuvaukset julkaistaan intranetissä. Tavoitellaan parempaa käyttäjäkokemusta.
- Jatkuvuudenhallinnan prosesseja, dokumentteja hallintamallia kehitetään yhdessä toimialojen ja it-toimittajien kesken. Tavoitteena luoda yhteinen toimintamalli häiriötilanteissa.
- Laitehankinnoissa valitaan kokonaistaloudellisesti kustannustehokkaat ja turvalliset laitteet.

Tietoturvan kehittäminen

- Tietohallintoon on palkattu oma tietoturvapäällikkö, jonka tehtävänä on vastata VAKEn kokonaisvaltaisesta tietoturvasta, sen kehittämisestä ja operatiivisen tason toteuttamisen tukemista.
- Tietoturvan hallintamallia kehitetään edelleen ja käyttöön otetaan NIS2 direktiivin mukaiset prosessit ja toimintamallit. Henkilöstön tietoturvakoulutusta kehitetään ja jokaisen VAKEssa tulee suorittaa kerran vuodessa tietoturvakoulutus.
- Valmius- ja jatkuvuudenhallinnan toimenpiteitä ja prosesseja kehitetään ja tuodaan osaksi tietohallinnon ja palveluiden prosesseja. Jatkuvuuden toimenpiteitä harjoitellaan ensivaiheessa ns. pöytälaatikkoharjoituksena.

Vuonna 2024 tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimenpiteet

Toimialojen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavia toimenpiteitä tuetaan ICT-kehittämisen avulla sekä tuottamalla tiedolla johtamisen työkaluilla tietoa päätösten ja toimenpiteiden tuksi.

1.8 Tilakeskuksen palvelut

Tilakeskuksen palvelualueen kuvaus

Konsernipalveluiden tilakeskus vastaa hyvinvointialueen toimitilaverkkosuunnittelusta, hyvinvointialueen käyttöön tulevien toimitilojen investointien suunnittelusta sekä rakennushankkeiden yleisai-kataulujen laadintaan ja seurantaan liittyvistä tehtävistä. Tilakeskus vastaa hyvinvointialueen palve-lujen järjestämistä varten tarvittavien toimitilojen rakennuttamisesta ja vuokraamisesta. Tilakeskus vastaa toimitiloihin liittyvien kiinteistö- ja käyttäjäpalveluiden järjestämisestä sekä sisäisten asiak-kuuksien hoidosta. Tilakeskus vastaa myös sosiaalisin perustein vuokrattavien asuntojen vuokrauk-sesta ja asukasikäntöinnistä toimien yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Hyvinvointialueen pitkän aikavälin palveluverkkosuunnitelman laatiminen
- Talousarvion investointisuunnitelman mukaisten hankkeiden valmistelu, käynnistäminen ja to-teuttaminen
- Asuntojen tyhjääkäyttöasteen pienentäminen

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Tilakeskuksen yhteistoimintaa muiden palvelualueiden kanssa parannetaan kuvaamalla ja kehit-tämällä yhteisiä prosesseja
- Kohdetason kiinteistöjohtamista ja yhteistoimintaa tilojen käyttäjien kanssa kehitetään
- Tilojen toiminnallisuutta, olosuhteita ja kuntoa seurataan yhdessä käyttäjien kanssa ja ylläpito-palveluiden saavutettavuutta parannetaan.
- Tila- ja vuokrahallinnan tietojärjestelmän tietosisältöä kehitetään ja järjestelmän käytön osaa-mista parannetaan
- Valmistellaan ja toteutetaan suunnitelmien mukaiset hankinnat (erityisesti puitejärjestelyt)
- Hyvinvointialueen käytössä olevien toimitilojen ja asuntojen luokittelua tarkennetaan palvelu-verkkosuunnittelua palvelevalla tavalla.
- Toimitaan tiiviissä yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien kaupunkisuunnittelun ja tonttiyk-siköiden kanssa
- Etsitään aktiivisesti tyhjänä oleville asunnoille uusia käyttömahdollisuuksia yhdessä vanhusten palveluiden, vammaisten palveluiden ja aikuissosiaalityön kanssa.
- Kehitetään tilakeskuksen työntekijöiden osaamista

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toi-met

- Asuntojen käytön tarkoituksenmukainen kohdentaminen
- Toimitilojen käytön tehostaminen

2 Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala				
Määrärahat (1 000 €)	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot yhteensä	5 279	5 550	5 717	5 934
Myyntituotot	2 938	3 000	3 090	3 207
Maksutuotot	2 115	2 300	2 369	2 459
Tuet ja avustukset	216	200	206	214
Muut toimintatuotot	10	50	52	53
Toimintakulut yhteensä	-146 098	-172 488	-175 740	-175 740
Henkilöstökulut yhteensä	-60 251	-71 316	-73 099	-73 099
Asiakaspalvelujen ostot	-64 763	-81 150	-82 368	-82 368
Muiden palvelujen ostot	-9 724	-9 176	-9 313	-9 313
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 151	-1 200	-1 218	-1 218
Avustukset	-1 386	-1 399	-1 413	-1 413
Muut toimintakulut	-8 825	-8 246	-8 329	-8 329
Toimintakate	-140 819	-166 938	-170 024	-169 807

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan tehtävänä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveyspalveluja. Toimiala jakautuu perheiden ennaltaehkäisevien, perheitä tukevien sekä perheiden erityispalvelujen palvelualueisiin.

Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen lapsille, nuorille ja perheille ennaltaehkäiseviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Se kattaa neuvola-palvelut, lapsiperheiden kuntoutus- ja lääkäripalvelut sekä opiskeluhuollon varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Perheitä tukevien palvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen lapsiperheille ja nuorille tukea antavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut kattavat lapsiperheiden neuvonnan ja ohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja perhesosiaalityön, varhaisen tuen palvelut sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksen. Lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut vastaavat perheneuvola- ja perheoikeudellisista palveluista sekä nuorten psykososiaalisista palveluista.

Perheiden erityispalvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen perheille lastensuojelun palveluja. Lastensuojelun avohuollon palveluihin kuuluvat avohuollon sosiaalityö, lastensuojelun kotiin vietävät palvelut ja Kuuselan perhekuntoutuskeskus. Lastensuojelun sijaishuollon palvelut pitävät sisällään sijaishuollon laitos- ja perhehoidon sosiaalityön palvelut, lasten ja nuorten vastaanotto toiminnan sekä kuntouttavan sijaishuollon palvelut.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin haasteet ja palvelutarpeet korostuvat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella, esimerkiksi lastensuojelun tarve on useilla mittareilla maan suurimpia. Alueen lapsiperheistä noin joka neljäs on muunkielinen ja useampi kuin joka neljäs lapsiperhe on yhden vanhemman perhe. Yksinhuoltajien ja toimeentulotukea saavien perheiden suuri osuus näkyy muun muassa lapsiperheköyhyytenä, mikä tutkitusti lisää palvelutarvetta. Myös lasten ja nuorten mielenterveyden ja hyvinvoinnin heikentyminen näkyvät merkittävästi palveluissa.

Toimialan palvelukykyyn vaikuttavat henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet, jotka näkyvät erityisesti sosiaalityöntekijöiden, psykologien ja lääkäreiden sekä puheterapeuttien saatavuudessa. Lakisääteinen mitoitus on opiskeluhuollossa 780 oppilasta psykologia ja 670 oppilasta kuraattoria kohden. Psykologin tai kuraattorin vastaanotolle on päästävä lain mukaan 7 vuorokauden kuluessa yhteydenotosta. 1.9.2023 tiukentunut hoitotakuu koskee toimialalla osittain myös lasten ja nuorten mielenterveyshäiriöiden hoitoa. Toimialalla valmistaudutaan myös 1.1.2024 voimaan tulevaan, edelleen tiukentuvaan lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitukseen, 30 lapsen sosiaalityöntekijää kohden.

Palveluja tuotetaan sekä omana toimintana että ostopalveluina. Ostopalvelut painottuvat tällä hetkellä erityisesti lastensuojelun laitospalveluissa sekä kotiin vietävissä palveluissa. Taavoitteena molemmissa on oman tuotannon vahvistaminen tulevina vuosina. Palvelujen tuotantotapoja arvioidaan yhteistyössä järjestämisen tuen yksikön kanssa.

Toimialan keskeisin tehtävä on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin parantaminen, jota edistetään oikea-aikaisilla ja vaikuttavilla varhaisen tuen palveluilla. Perhekeskustoiminnassa yhdistetään lapsiperheiden palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi ja tiivistetään eri ammattilaisten yhteistyötä. Näin turvataan asiakkaiden sujuva palveluihin pääsy yhdellä yhteydenotolla. Toimialan perhekeskuspalveluita toteutetaan neljällä toiminnallisella alueella. Karsikkokujan ja Sampolan toimipisteissä perhekeskustoiminta toteutuu jo laajalti. Seuraavaksi palvelukokonaisuus rakentuu Myyrmäen Virtataloon syksyllä 2024, ja Tikkurilan terveys- ja perhekeskuksen suunnittelu on käynnissä.

Sidosryhmien, kuten kuntien ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö mahdollistaa asiakkaiden tarpeisiin vastaamiseen kokonaisvaltaisesti ja vaikuttavasti. Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan heidän arkiympäristöissään, ja varhaisen tuen kehittämistä jatketaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, toisen asteen oppilaitosten sekä nuoris- ja vapaa-ajan palvelujen kanssa. Selvitetään maksuttomien kuukautissuojien jakelua 5.–9.-luokkalaisille ja pilotoidaan hyvinvointialueen yhdessä koulussa syksyllä 2024. Pilotoinnin avulla saadaan realistinen kuva menekistä, kustannuksista ja käytännön toteutuksesta.

Verkostomainen työskentely sekä sisäisten että ulkoisten sidosryhmien ja yhdyspintojen kesken edellyttää toimialalta tavoitteellista verkostojohtamisen kehittämistä. Palvelujen ja toimintakäytänteiden arviointi ja yhtenäistäminen jatkuu toimialalla. Yhteensovittavaa johtamista vahvistamalla kehitetään toiminnan vaikuttavuutta sekä hallitaan kustannusten kasvua. Toimialan palvelujen kehittämisessä huomioidaan kansallinen lapsistrategia, jonka tavoitteena on lapsen oikeuksia kunnioittava yhteiskunta.

Toimialan keskeiset tavoitteet ts-kaudella 2024–2026

- Ehkäisevän ja varhaisen tuen palveluja uudistetaan, jotta perheiden hyvinvointi vahvistuu ja korjaavien palvelujen tarve vähenee.
- Lapsiperheiden neuvonta- ja ohjauspalveluja jatkokehitetään, jotta perheet saavat oikea-aikaiset ja tarkoituksenmukaiset palvelut.
- Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelut järjestetään kustannustehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Moniammatillista yhteistyötä ja osaamista kehittämällä sekä johtamista vahvistamalla toimialan houkuttelevuutta työnantajana parannetaan. Tiivistetään yhteistyötä kaupunkien vastuulla olevien varhaiskasvatuksen ja opetustoimen ja hyvinvointialueen välillä.
- Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon palveluja kehitetään siten, että erityisesti nuorten kiireelliset sijoitukset ja huostaanotot vähenevät.

Toimialan palvelujen uudistamis- ja kehittämistoimet

Taloussuunnitelmakausi 2024–2026

Ehkäisevän ja varhaisen tuen palveluja uudistetaan, jotta perheiden hyvinvointi vahvistuu ja korjaavien palvelujen tarve vähenee

- Lapsiperheiden palveluja parannetaan kokoamalla julkisen sektorin ja järjestöjen palveluja perhekeskus -toimintamallin piiriin. Toimintamallissa perheen tarvitsemat ammattilaiset ja palvelut kootaan yhteen ja työnjaosta sovitaan yhdessä perheen ja monialaisen tiimin kanssa. Perhekeskusten johtamisrakenteita uudistetaan ja toiminnallisten alueiden yhteistyötä tiivistetään sosiaali- ja terveydenhuollon integraation mahdollistamiseksi.
- Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistamiseen ja terveyden edistämiseen tähtävä, ennaltaehkäisevää toimintaa kehitetään aktiivisesti muun muassa parantamalla hoito- ja palvelupolkuja yhdessä kuntien, järjestöjen ja yhteistyötahojen kanssa.
- Kotiin annettavissa varhaisen tuen palveluissa ja kasvatus- ja perheneuvonnassa parannetaan asiakasohjausta ja asiakassegmentointia niin, että kuntalaiset pääsevät tarkoituksenmukaisen tuen piiriin nykyistä nopeammin. Vahvistetaan omaa palvelutuotantoa kotiin annettavissa palveluissa.
- Eroauttamisen palvelukokonaisuutta uudistetaan ja selkeytetään, jotta asiakkaat saavat neuvonnan ja ohjauksen, hyvinvointialueen eroauttamisen palvelut sekä

järjestöjen palvelut oikea-aikaisesti. Tapaamispaikkatoiminnan kustannustehokkain järjestämistapa arvioidaan hyödyntämällä mm. tuotantotapa-analyysia. Erotilan-teissa kiinnitetään huomiota sukupuolten tasa-arvon toteutumiseen.

Lapsiperheiden neuvonta- ja ohjauspalveluja jatkokehitetään, jotta perheet saavat oikea-aikaiset ja tarkoituksenmukaiset palvelut.

- Neuvonta ja asiakasohjaus organisoidaan helposti saavutettavaksi ja siitä viestitään monikanavaisesti. Asiakkaan yhteydenottokanavat selkeytetään, jotta asiakas pääsee oikeaan palveluun yhdellä yhteydenotolla.
- Neuvonnan ja ohjauksen palveluja tarjotaan kasvokkain, puhelimitse ja digipalveluna. Asiakkaita ohjataan myös omahoitoon mm. videomateriaalien ja animaatioiden avulla huomioiden asiakkaiden monikielisyys.
- Kuntien ja järjestöjen palvelut ovat osa palveluvalikkoa ja asiakas ohjataan näiden palvelujen piiriin hänen niistä hyötyessä.

Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelut järjestetään kustannustehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla

- Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen kehittämistä jatketaan selkeyttämällä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja yhtenäistämällä palveluprosessissa palvelujen porrasteisuus ja varmistetaan palvelujen jatkuvuus lasten/nuorten siirtyessä erikoissairaanhoidosta peruspalveluihin.
- Lasten ja nuorten mielenterveystyön työnjakoa selkeytetään ja yhteistyötä tiivistetään opiskeluhoollon, perheneuvolapalvelujen ja nuorten psykososiaalisten palvelujen kesken palveluun pääsyn parantamiseksi. Kehitetään henkilöstön osaamista neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja nuorten kanssa toimimiseen.
- Henkilökunnan osaamista vahvistetaan siinä, että asiakaskontaktissa tunnistetaan itsetuho-riskissä olevat lapset ja nuoret, ja heidät ohjataan oikea-aikaisesti palvelujen piiriin.
- Yhteistyötä HUS lasten- ja nuorisopsykiatrian kanssa tiivistetään mm. konsultaatiokenteen kehittämällä, yhteisen työn rajapintoja selkiyttämällä sekä RRP-hankkeessa tapahtuvalla hoitopolkujen kehittämällä.
- Perustason porrasteisuuden selkiyttämisen sekä vaativahoitoisten nuorten osalta tehdään yhteistyötä HUSin ja Uudenmaan muiden hyvinvointialueiden kanssa ottaen huomioon valtakunnallisen selvityshenkilötyön tulokset.

Moniammatillista yhteistyötä ja osaamista kehittämällä sekä johtamista vahvistamalla toimialan houkuttelevuus työnantajana paranee

- Henkilöstön työn tukea parannetaan vahvistamalla esihenkilöiden johtamisosaamista. Esihenkilötyössä turvataan riittävä aikaresurssi johtamistyöhön.
- Valmentavan johtamisen työotteella vahvistetaan esihenkilöiden ja työntekijöiden ymmärrystä palvelutoimintojen keskinäisestä suhteesta ja ymmärrystä kokonaisvaikutuksista.

- Aktiivista vuorovaikutuskulttuuria toteutetaan johdon ja henkilöstön välillä mm. yksikkövierailuilla sekä kehittämällä kohtaamisia henkilöstöltä saadun palautteen perusteella.
- Toiminnallisten perhekeskusalueiden yhteistyörakenteiden avulla mahdollistetaan moniammatillinen yhteinen työ, lisätään eri palvelujen tuntemusta sekä vahvistetaan henkilöstön kokemusta oman työn ja toimintaympäristön hallinnasta. Yhteistyön vahvistamisella parannetaan toimialan pitovoimaa ja vaikutetaan myönteisesti työnantajamielikuvaan.
- Henkilöstön riittävä osaaminen valikoitujen, näyttöön perustuvien menetelmien käyttöön varmistetaan ja ne vakioidaan osaksi palveluvalikkoa.

Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon palveluja kehitetään siten, että erityisesti nuorten kii-reelliset sijoitukset ja huostaanotot vähenevät

- Nuorille ja heidän perheilleen tarjottavaa avohuollon tukea vahvistetaan lisäämällä koko perheelle suunnattuja interventioita, kuten näyttöön perustuvaa MDFT-työs-kentelyä.
- Rikoksilla oireilevien nuorten palvelupolkua ja -prosessia kehitetään yhteistyössä kuntien, järjestöjen, poliisin ja rikosseuraamusviranomaisten kanssa.
- Lastensuojelun perhehoidon osuutta kasvatetaan rekrytoimalla ja kouluttamalla lisää sijaisperheitä. Huomiota kiinnitetään erityisesti monikulttuuristen sijaisperheiden rekrytointiin ja sijaisperheille tarjottavaan tukeen. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta lisätä koko perheen sijoituksia perhehoidossa.
- Sijaishuollon laitoshoidon palveluja kehitetään tuotantotapa-analyysin perusteella vastaamaan nykyistä paremmin sijoitettujen lasten tarpeisiin. Oman palvelutuotan-non lisäämistä erityis- ja vaativan tason laitoshoidon osalta selvitetään.
- Sijoitettujen lasten vanhempien tukea ja perheen jälleenyhdistämistä kehitetään las-tensuojelun kotiin vietävien palvelujen työnjakoa uudistamalla.

Talousarviovuonna 2024 käynnistettävät toimenpiteet, joilla parannetaan toimialan tuotta-vuutta ja kustannusvaikuttavuutta

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala seuraa asukkaiden vastuualueeseensa koh-distuvia palvelutarpeita ja niiden muutoksia. Palvelutarpeet kasvavat nopeammin kuin mihin nykyisillä toimintamalleilla ja ennakoiduilla resursseilla pystytään vastaamaan. Palvelujen järjestämisvelvoitteisiin vastataan käynnistämällä tai jatkamalla konkreettisia lasten, nuor-ten ja perheiden palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavia toimenpi-teitä.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialalla parannetaan tuottavuutta ja kustannus-vaikuttavuutta 2,0 %:lla vuonna 2024 seuraavassa esitetyillä toimenpiteillä.

Perhekeskuskokonaisuutta rakennetaan ja toimintaa vahvistetaan. Lännen perhekeskus ava-taan syksyllä 2024. Perhekeskuksen ydinpalvelujen (neuvonta ja ohjaus, neuvola- ja kuntou-tuspalvelut, kasvatus- ja perheneuvonta, perheohjaus) ja yhteistyötahojen (kunnat ja kolmas

sektori) yhteisillä palvelupoluilla parannetaan tarkoituksenmukaisten palvelujen oikea-aikaista saatavuutta.

Asiakasohjausta ja asiakkaiden palveluvalikkoa tehostetaan. Tavoitteena on asiakkaiden tehokkaampi ohjaaminen oikeisiin palveluihin ja koko palveluvalikon hyödyntäminen porrasteisuuden mukaan. Ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki hyödyntää optimaalisesti omahoitoon, digipalveluihin ja ryhmämuotoisiin palveluihin sekä kolmannelle sektorille ohjaamista. Toimintatapoja uudistetaan konsultaatio- ja lähetekäytäntöjä parantamalla, jolloin turhat viiveet vähenevät ja prosessi tehostuu. Peruuttamattomien käyntien minimointiin panostetaan hukkatyön vähentämiseksi.

Monikielisiä palveluja vahvistetaan. Monikielisten lasten, nuorten ja perheiden palveluja sekä asiakasohjausta vahvistetaan huomioiden paitsi monikielisyys, myös erilaiset kulttuuri-taustat. Monikielisiä omahoito- ja infomateriaaleja otetaan käyttöön laajasti ja tehokkaasti ja niitä markkinoidaan sekä omissa että kunnan palveluissa.

Eroauttamisen palvelukokonaisuus uudistetaan. Palvelukokonaisuutta uudistetaan ja selkeytetään, jotta asiakkaat saavat neuvonnan ja ohjauksen, hyvinvointialueen eroauttamisen palvelut sekä järjestöjen palvelut oikea-aikaisesti. Tapaamispaikkatoiminnan kustannustehokkain järjestämistapa arvioidaan hyödyntämällä muun muassa tuotantotapa-analyysejä.

Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen rakenne uudistetaan ja palvelut porrastetaan. Palvelujen uudelleen organisoinnilla haetaan parempaa palvelujen sujuvuutta ja kustannustehokkuutta. Lasten ja nuorten mielenterveystyön työnjakoa selkeytetään, ja yhteistyötä tiivistetään muun muassa opiskeluhuollon, perheneuvolapalvelujen ja nuorten psykososiaalisten palvelujen kesken. HUS lasten ja nuorisopsykiatrian kanssa kehitetään yhteensovitettuja hoitopolkuja ja hoidon porrasteisuutta.

Omaa palvelutuotantoa pyritään lisäämään sekä kotiin vietävissä palveluissa että lastensuojelun laitospalveluissa. Perhetyön työnjakoa uudistetaan, ja lapsiperheiden kotipalvelua sekä perhetyötä pyritään lisäämään omana tuotantona ostopalvelujen sijaan. Omaa varhaisen tuen perheohjauksen resurssia vahvistetaan, jotta tarve palvelutarpeen arvioinnille ja lapsiperheiden sosiaalityön palveluille vähenee. Oman lastensuojelun erityistason laitoksen suunnittelu käynnistetään tuotantotapa-analyysin tuloksia hyödyntäen. Vaativan tason hoidon järjestämisvaihtoehtoja selvitetään.

Lastensuojelun virka-aikaisen päivystyksen, sosiaali- ja kriisipäivystyksen sekä terveydenhuollon piiriin kuuluvan kriisityön kokonaisuus järjestetään uudelleen. Yhteistyötä tiivistetään ja työnjakoa selkeytetään virka-aikaisten sosiaalipäivystyspalvelujen kanssa.

Lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun avohuollon asiakassegmentointia ja tuen tarpeen arviointimallia kehitetään, jotta entistä useampaa perhettä pystytään auttamaan perhesosiaalityöstä saatavalla tuella, ja näin lastensuojeluasiakkuuden tarve vähenee.

Rikoserityistä osaamista kehitetään ja koordinoidaan hyvinvointialueella. Lastensuojelun palveluvalikkoon vakiinnutetaan vakavilla rikoksilla oireileville nuorille kohdennettu tuki,

menetelmänä MDFT-interventio (vahvaan tutkimusnäyttöön perustuva menetelmä käytöshäiriöillä, rikoksilla ja päihteillä oireilevien nuorten ja heidän perheidensä kanssa työskentelyyn). Selkeytetään ja vahvistetaan viranomaisten yhteistoimintaa alaikäisen rikosprosessissa ja rikosten ennaltaehkäisyssä. Tutkimustietoa nuorten oireilusta väkivallalla hyödynnetään päätöksenteossa ja palveluiden kehittämisessä.

Nykyisen henkilöstön pysyvyys ja tyhjiä vakanssien täyttäminen mahdollistaa palvelutuoannon täysimääräisen toiminnan ja vuokratyövoimasta luopumisen. Asiakkaat saavat palvelut sujuvasti, jolloin tarve raskaammille palveluille vähenee. Toimialan pitovoimaa vahvistetaan yhteisen perehdytysohjelman, mentoroinnin ja osaamisen kehittämisen ohjelman avulla. Toiminnallisten perhekeskusalueiden yhteistyö- ja konsultaatorakenteiden avulla sekä valmentavan johtamisen työotteella mahdollistetaan moniammatillinen yhteinen työ. Tällä vahvistetaan esihenkilöiden ja työntekijöiden ymmärrystä palvelutoimintojen keskinäisestä suhteesta ja ymmärrystä kokonaisvaikutuksista. Tavoitteena on, että toimialan pitovoima paranee ja työnantajamielikuva sekä vetovoima vahvistuvat. Lisäksi tarkastellaan henkilöstörakennetta ja selkiytetään työnjakoa toimialan sisäisesti ja eri palvelualueiden välillä.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2024			
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Äitiys- ja lastenneuvolan puhelinseuranta (takaisinsoitto saman päivän aikana)	100% ¹	-	100 %
Äitiys- ja lastenneuvolan seurantakäyntien suhde tarkastuskäynteihin	-	-	10 %
Kouluterveydenhuollon laajoihin ja määräaikaisiin terveystarkastuksiin osallistuneiden osuus oppilasmäärästä	-	100 %	100% *
Opiskeluhuollon kuraattorille pääsy tarvittaessa 7 päivässä, % osuus	<i>Perusopetus: 77 %², 90 %³</i>	100 %	100 %
Opiskeluhuollon psykologille pääsy tarvittaessa 7 päivässä, % osuus	<i>Perusopetus: 73,5 %², 93 %³</i>	100 %	100 %
Lastenvalvojen puhelinseuranta (takaisinsoitto saman päivän aikana)	-	-	100 %
Odotusaika kasvatus- ja perheneuvontaan pääsyyn (0-17 -vuotiaat), 14 vrk:ssa palvelun saaneiden osuus %	-	-	100 %
Palvelutarpeen arviointien valmistuminen 3 kk määräajassa	57,6% ⁴	100 %	100 %
Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus 0--17 -vuotiaista	2,6 % ²	2,6%	2,6%
13–17-vuotiaiden kiireellisten sijoitusten kohteena olevien lasten määrä vuoden aikana, % ikäluokasta	1,1% ¹	-	0,9%

* Raportointi sisältää tarkastukset lukuvuodelta 2023-2024.

TP2022 selitteet: HVA¹, Vantaa², Kerava³, THL:n tilasto⁴

2.1 Perheiden ennaltaehkäisevät palvelut

Palvelualueen kuvaus

Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen lapsille, nuorille ja perheille ennaltaehkäiseviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Se kattaa neuvolapalvelut, lapsiperheiden kuntoutus- ja lääkäripalvelut sekä opiskeluhuollon varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Perhekeskuksen ydinpalvelujen yhteisillä palvelupoluilla parannetaan tarkoituksenmukaisten palvelujen oikea-aikaista saatavuutta
- Asiakasohjausta ryhmämuotoisiin palveluihin, sähköiseen ja ohjattuun omahoitoon ja kolmannen sektorin palveluihin vahvistetaan
- Selkeät ja yhteensovitetut palvelupolut lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalveluissa
- Vahvalla johtamisosaamisella tuetaan henkilöstöä ja johdetaan yhteisiä palveluprosesseja
- Henkilöstön ymmärrys lapsiperheiden palvelujen keskinäisriippuvuudesta ja sen vaikutuksista lisääntyy

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Osallistutaan aktiivisesti poikkitoiminnallisten asiakasprosessien ja palvelupolkujen toimintaan, arviointiin ja kehittämiseen
- Henkilöstö perehdytetään ryhmämuotoisiin palveluihin sekä sähköiseen ja ohjattuun omahoitoon
- Henkilöstö perehdytetään monikielisiin omahoito- ja infomateriaaleihin
- Tiimikokouksissa varmistetaan säännöllisesti henkilöstön tietämystä edellä mainituista palveluista
- Henkilöstö ohjaa asiakkaita aktiivisesti omahoitoon ja ryhmätoimintoihin
- Osallistutaan Lanupe-tason ryhmämuotoisen toiminnan kehittämiseen ja koordinaatioon
- Työnjakoa jäsennetään ja asiakasprosessia selkeytetään lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikön, opiskeluhuollon ja muiden perhekeskustoimijoiden sekä lastensuojelun kanssa
- Neuropsykiatrinen palvelupolku jäsennetään ja kuvataan palvelualueiden yhteistyönä
- Opiskeluhuollon keskitetyn adhd -tiimin toiminta aloitetaan 8/2024

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Omien henkilöstövakanssien maksimaalinen täyttö
- Henkilöstövuokrauksen vähentäminen
- Palveluketjujen sujuvuus
- Asiakkaiden oikea-aikainen palveluun pääsy

2.2 Perheitä tukevat palvelut

Palvelualueen kuvaus

Perheitä tukevien palvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen lapsille, nuorille ja perheille tukea antavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut kattavat lapsiperheiden neuvonnan ja ohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja perhesosiaalityön, varhaisen tuen palvelut sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksen. Lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut vastaavat perheneuvola- ja perheoikeudellisista palveluista sekä Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksiköstä.

Palvelualueelta koordinoidaan toimialatasoista perhekeskuskehittämistä sekä RRP-hankkeen Hyvä-Perhekeskus-kärjen työtä. Hyvä-Perhekeskus-kärjen kehittämistoimenpiteiden päätavoite on edistää hoitotakuun toteutumista sekä purkaa hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

1. Perhekeskuskokonaisuutta rakennetaan ja toimintaa vahvistetaan. Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tueksi järjestetään toimivia ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluja.
2. Lapsiperheiden neuvonta- ja ohjauspalveluja ja asiakasohjausta tehostetaan sosiaali- ja terveydenhuollon integraation mukaisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
3. Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalveluja sekä heidän lähipiirinsä tukea selkeytetään yhdessä muiden toimijoiden kanssa tuen ja hoidon yhteensovittamiseksi.
4. Kotiin vietävien palvelujen kokonaisuutta uudistetaan tehostamalla ja lisäämällä oman palvelutuotannon vaikuttavuutta. Selkeytetään kotiin vietävien palvelujen valikkoa ja porrasteisuutta.
5. Moniammatillista yhteistyötä ja osaamista kehittämällä sekä johtamista vahvistamalla palvelualueen pitovoimaa työnantajana parannetaan

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

1. Perhekeskuskokonaisuutta rakennetaan ja toimintaa vahvistetaan. Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tueksi järjestetään toimivia ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluja.
 - Perhekeskuspalvelujen ja yhteistyökumppaneiden yhteisillä palveluketjuilla parannetaan tarkoituksenmukaisten palvelujen oikea-aikaista saatavuutta.
 - Sitoudutaan ja edistetään yhteisiä monialaisia toimintamalleja, esim. monialainen konsultaatioryhmä, yhteistyöajat, Väkipollaton VAKE.
2. Lapsiperheiden neuvonta- ja ohjauspalveluja ja asiakas- ja potilasohjausta tehostetaan sosiaali- ja terveydenhuollon integraation mukaisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
 - Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut hyödyntävät tehokkaasti omahoitoon, sähköisiin ja ryhmämuotoisiin palveluihin sekä kolmannelle sektorille ohjaamista. Toimintatapoja uudistetaan konsultaatio- ja asiakasohjauskäytäntöjä parantamalla, jolloin turhat viiveet vähenevät ja prosessi tehostuu. Kehittämisessä huomioidaan perheiden monikielisyys ja erilaiset kulttuuritaustat.
 - Lapsiperheiden ja lastensuojelun päivystyksen, sosiaali- ja kriisipäivystyksen sekä terveydenhuollon piiriin kuuluvan kriisityön kokonaisuus järjestetään uudelleen.

- Eroauttamisen palvelukokonaisuutta kehitetään vastaamaan hyvinvointialueen asiakkaiden tarpeita.
3. Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalveluja sekä heidän lähipiirinsä tukea selkeytetään yhdessä muiden toimijoiden kanssa tuen ja hoidon yhteensovittamiseksi.
 - Lasten ja nuorten mielenterveystyön työnjakoa selkeytetään ja yhteistyötä tiivistetään mm. opiskeluhuollon, palvelualueen yksiköiden sekä HUS lasten- ja nuorisopsykiatrian kesken.
 - Tuetaan ja vahvistetaan Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikön kehittämistä ja potilastyötä yhdessä perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen kanssa.
 4. Kotiin vietävien palvelujen kokonaisuutta uudistetaan tehostamalla ja lisäämällä oman palvelutuotannon vaikuttavuutta. Selkeytetään kotiin vietävien palvelujen valikkoa ja porrastaisuutta.
 - Perhetyön, perheohjauksen ja lapsiperheiden neuvonnan ja ohjauksen työnjakoa uudistetaan. Perhetyön omaa palveluntuotantoa lisätään ostopalvelujen sijaan ja lapsiperheiden kotipalvelun vakanssien täyttöastetta parannetaan.
 - Moniammatillista yhteistyötä ja osaamista kehittämällä sekä johtamista vahvistamalla palvelualueen pitovoimaa työnantajana parannetaan
 - Palvelualueen pitovoimaa vahvistetaan osaamisen kehittämisen, esim. yhteisen perehdytysohjelman ja mentoroinnin avulla.
 - Arvostavalla, osallistavalla, ratkaisukeskeisellä ja valmentavalla johtamisella mahdollistamme jokaisen onnistumisen ja jatkuvan kehittymisen.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut hyödyntävät tehokkaasti omahoitoon, sähköisiin ja ryhmämuotoisiin palveluihin sekä kolmannelle sektorille ohjaamista. Toimintatapoja uudistetaan konsultaatio- ja asiakasohjauskäytäntöjä parantamalla, jolloin turhat viiveet vähenevät ja prosessi tehostuu. Kehittämisessä huomioidaan perheiden monikielisyys ja erilaiset kulttuuritaustat.
- Perhetyön omaa palveluntuotantoa lisätään ostopalvelujen sijaan ja lapsiperheiden kotipalvelun vakanssien täyttöastetta parannetaan.
- Arvostavalla, osallistavalla, ratkaisuja tukevalla ja valmentavalla johtamisella mahdollistamme jokaisen onnistumisen ja jatkuvan kehittymisen.

2.3 Perheiden erityispalvelut

Palvelualueen kuvaus

Perheiden erityispalvelujen palvelualue vastaa lastensuojelun tarpeessa olevien lasten ja heidän perheidensä lakisääteisistä palveluista: lapsi- ja perhekohtaisesta sosiaalityöstä, avohuollon tukitoimena järjestettävistä palveluista sekä sijaishuollosta. Palvelualue jakautuu lastensuojelun avohuollon ja lastensuojelun sijaishuollon tehtävälueille. Lastensuojelun avohuollon tehtävälueella on kolme palveluyksikköä: avohuollon sosiaalityö, lastensuojelun kotiin vietävät palvelut ja Kuuselan perhekuntoutuskeskus. Sijaishuollon tehtävälue koostuu sijaishuollon sosiaalityön, lasten ja nuorten vastaanottoiminnan ja kuntouttavan sijaishuollon yksiköistä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

1. Erityisesti teini-ikäisten kiireellisiä sijoituksia ja huostaanottoja vähennetään ja perheen jälleenyhdistämistä vahvistetaan.
2. Rikoksilla oireilevien nuorten palveluketjua ja palveluita kehitetään monialaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lastensuojelun ammattilaisten rikoserityistä osaamista vahvistetaan.
3. Omaa palvelutuotantoa vahvistetaan ja kehitetään lastensuojelun laitospalveluissa ja kotiin vietävissä palveluissa siten, että palvelut vastaavat asiakkaiden muuttuneisiin palvelutarpeisiin.
4. Henkilöstön pitovoimaa vahvistetaan ja keinoja lastensuojelun työvoiman saatavuuden parantamiseksi kehitetään yhdessä henkilöstön kanssa.
5. Palvelualue osallistuu aktiivisesti perhekeskustoimintamallin kehittämiseen ja vahvistamiseen sekä monitoimijaiseen yhteistyöhön.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

1. Erityisesti teini-ikäisten kiireellisiä sijoituksia ja huostaanottoja vähennetään ja perheen jälleenyhdistämistä vahvistetaan.
 - Asiakassegmentointia ja arvioinnin kehittämistä jatketaan yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön kanssa. Vahvistetaan moninäkökulmaista arviointia vaativissa asiakastilanteissa systemisen työtteen avulla.
 - Perheen jälleenyhdistämiseen ja vanhemmuuden tukeen tähtäävää sijoituksen aikaista tukea kehitetään.
2. Rikoksilla oireilevien nuorten palveluketjua ja palveluita kehitetään monialaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lastensuojelun ammattilaisten rikoserityistä osaamista vahvistetaan.
 - Lastensuojelun palveluvalikkoon vakiinnutetaan vakavilla rikoksilla oireileville nuorille kohdennettu tuki, menetelmänä MDFT-interventio. Selkeytetään ja vahvistetaan viranomaisten yhteistoimintaa alaikäisen rikosprosessissa ja rikosten ennaltaehkäisyssä palveluketjutyön ja monialaisen yhteistyön avulla.
3. Omaa palvelutuotantoa vahvistetaan ja kehitetään lastensuojelun laitospalveluissa ja kotiin vietävissä palveluissa siten, että palvelut vastaavat asiakkaiden muuttuneisiin palvelutarpeisiin.

- Kuntouttavan sijaishuollon yksikkö Asola muutetaan erityistason yksiköksi 1.3. lukien. Erityistason yksikkö Kataja avataan vuoden 2024 aikana. Käynnistetään uuden lastensuojelulaitoksen suunnittelu.
 - Kotiin vietävissä palveluissa, perhekuntoutuksessa sekä vastaanotto- ja arviointitoiminnassa palveluvalikkoa ja toimintoja kehitetään siten, että palveluilla voidaan ehkäistä kiireellisten sijoitusten ja huostaanottojen tarvetta.
4. Henkilöstön pitovoimaa vahvistetaan ja keinoja lastensuojelun työvoiman saatavuuden parantamiseksi kehitetään yhdessä henkilöstön kanssa.
 - Pitovoimaa vahvistetaan osaamisen kehittämisen, kuten laadukkaan koulutuksen, perehdytyksen ja mentoroinnin avulla. Arvostavalla, osallistavalla, ratkaisukeskeisellä ja valmentavalla johtamisella mahdollistetaan henkilöstön onnistuminen, jatkuva kehittyminen sekä työssä viihtyminen.
 - Tulevaisuuden osaajien saatavuutta ja ennakoivaa rekrytointia vahvistetaan oppilaitosyhteistyön ja opetusperhekeskus-pilotin avulla. Vahvistetaan mielikuvaa palvelualueesta kilpailukykyisenä ja houkuttelevana työnantajana.
 5. Palvelualue osallistuu aktiivisesti perhekeskustoimintamallin kehittämiseen ja vahvistamiseen sekä monitoimijaiseen yhteistyöhön.
 - Osallistutaan aktiivisesti perhekeskusfoorumeihin ja järjestöyhteistyöhön. Vahvistetaan henkilöstön tietämystä kolmannen sektorin palvelutarjonnasta.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Oman palvelutuotannon vahvistaminen sijaishuollossa: erityistason yksikkö Katajan avaaminen vuoden 2024 aikana
- Lastensuojelun laitousyksiköiden henkilöstömitoitus optimoidaan siten, että se vastaa asetettuihin laatuvaatimuksiin kustannustehokkaasti
- Kiireellisten sijoitusten vähentäminen ja korvaaminen tehostetuilla avohuollon toimenpiteillä
- Perheen jälleenyhdistämisen prosessin kehittäminen ja tehostaminen

3 Vanhusten palvelujen toimiala

Vanhusten palvelujen toimiala				
Määrärahat (1 000 €)	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot yhteensä	32 127	33 700	35 288	36 603
Myyntituotot	6 076	3 850	4 120	4 277
Maksutuotot	19 797	24 600	25 750	26 729
Tuet ja avustukset	15	150	155	160
Muut toimintatuotot	6 239	5 100	5 263	5 437
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-175 855	-189 370	-192 728	-192 728
Henkilöstökulut yhteensä	-55 178	-59 275	-60 757	-60 757
Asiakaspalvelujen ostot	-77 017	-89 487	-90 830	-90 830
Muiden palvelujen ostot	-25 460	-23 480	-23 832	-23 832
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 161	-2 183	-2 216	-2 216
Avustukset	-5 094	-5 549	-5 604	-5 604
Muut toimintakulut	-10 945	-9 396	-9 490	-9 490
Toimintakate	-143 727	-155 670	-157 441	-156 126

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Vanhusten palvelujen toimialan perustehtävä on vastata Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusväestön lakisääteisistä ja tarpeen mukaisista palveluista. Tehtävänä on mahdollistaa vanhuksen oman näköinen kotona asuminen tai asuminen kodinomaisessa asumisympäristössä elämän loppuun asti. Toimiala on organisoitu kotona asumisen palvelujen palvelualueeseen sekä hoiva-asumisen palvelujen palvelualueeseen.

Kotona asumisen palvelujen palvelualue muodostuu neuvonnan ja asiakasohjauksen, vanhusten palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen sekä kolmen alueellisen kotona asumista tukevien palvelujen tehtäväalueesta. Vanhusten asiakasohjaus vastaa senioriasiakkaiden neuvonnasta ja ohjauksesta, palvelutarpeen arvioinnista sekä päätöksenteosta. Asiakasohjauksyksikkö tukee toiminnallaan sekä omaishoito- että muistiperheitä. Gerontologinen sosiaalityö tukee erityistä tukea tarvitsevia vanhuksia.

Vanhusasiakkaan asiakassuunnitelman mukaisten palvelujen kokonaisuus toteutetaan yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa. Palvelujen järjestämisestä vaikuttavimmalla tavalla vastaa palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen tehtäväalue. Kotona asumista tukevat palvelut tuottavat asiakkaille kuntouttavaa päivätoimintaa, kotihoitoa, etäkotihoitoa ja kotikuntoutusta sekä yhteisöllistä asumista palvelutalossa.

Hoiva-asumisen palvelujen palvelualue muodostuu neljästä hoiva-asumisen tehtäväalueesta, joissa tarjotaan ympärivuorokautista palveluasumista niille vanhuksille, jotka eivät enää pärjää itsenäisesti omassa kodissaan runsaidenkaan kotiin annettavien palvelujen ja apujen turvin. Lisäksi hoiva-asumisessa tarjotaan kuntouttavaa lyhytaikaishoitoa niille vanhuksille, jotka tarvitsevat tilapäisesti ympärivuorokautista hoitoa. Kuntouttavalla lyhytaikaisella hoidolla mahdollistetaan kotona asumisen jatkuminen ja omaishoitajalle tai läheiselle vapaata arjen hoitotyöstä.

Toimialan tavoitteena on osaltaan tukea ja mahdollistaa hyvinvointialueen asukkaiden mahdollisimman itsenäinen ja toimintakykyinen kotona asuminen. Vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakkoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Palvelut järjestetään hyvinvointialueen omana toimintana, ostopalveluina sekä palvelusetelillä. Asiakkaan on mahdollista valita palveluseteli mm. kotihoidon, yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen toteuttamisessa.

Eryteisesti hyvinvointialueen yli 75- ja 85-vuotiaiden määrän nopea kasvu lähivuosina ja turvallisen kotona asumisen ensisijaisuus palveluiden järjestämisessä edellyttää koko palvelujärjestelmältä asiakaspolkujen ja palvelutarjonnan monipuolistamista sekä sisällöllistä kehittämistä tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisen ohella. Lisäksi on myös huomioitava kulttuurisensitiivinen osaaminen vanhuspalveluissa, johtuen lisääntyvästä muunkielisten yli 75-vuotiaiden määrästä.

Vanhuspalveluissa ikääntyneen palvelutarpeen kasvuun vastataan oikea-aikaisella ja ennakoivalla matalan kynnyksen neuvonnalla ja ohjauksella. Tärkeää on verkostoyhteistyö ja poikkihallinnollinen HYTE-toiminta yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa, perusterveydenhuollon ennaltaehkäisevät palvelut sekä kolmannen sektorin hyvinvointia ja osallisuutta tukevat toiminnat. Näiden lisäksi palvelujen kehittämistä tehdään myös etäpalveluja sekä teknologiaa hyödyntäen.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhuspalvelujen yhdenmukaistaminen jatkuu. Lain säädännön muutokset liittyen henkilöstömitoituksiin huomioidaan henkilöstösuunnittelussa. Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden haasteet pakottavat jatkuvasti etsimään uudenlaisia ratkaisuja ja monipuolistamaan henkilöstörakennetta, muuttamaan toimintakulttuuria sekä ottamaan käyttöön uudenlaisia palveluja sekä erilaisia teknologisia ratkaisuja.

Toimialan keskeiset tavoitteet ts-kaudella 2024–2026

- Tuetaan vanhusten toimintakykyä ja parannetaan elämänlaatua järjestämällä yksilöllisiä, ennakkoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja sekä ehkäistään yksinäisyyttä esimerkiksi etsivällä vanhustyöllä.

- Kehitetään vanhuksille suunnattuja, toimintaa tukevia digitaalisia palveluja siten, että niistä muodostuu asiakkaan hyvinvointia ja ammattilaisten työtä tukeva kokonaisuus.
- Vanhuspalvelujen työntekijöiden onnistumista ja jatkuvaa kehittymistä mahdollistetaan arvostavalla, osallistavalla ja valmentavalla johtamisella.
- Vanhuspalvelujen johtaminen ja päätöksenteko perustuu vaikuttavuuden mittaamiseen, jatkuvaan seurantaan sekä tiedolla johtamiseen.
- Palvelut tuotetaan taloudellisesti, kestävästi, vaikuttavasti ja asiakaskeskeisesti.

Toimialan palvelujen uudistamis- ja kehittämistoimet

Taloussuunnitelmakausi 2024–2026

Tuetaan vanhusten toimintakykyä ja parannetaan elämänlaatua järjestämällä yksilöllisiä, ennakkoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja

- Palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään osallisuutta tukevia toimintatapoja, kuten asiakasraatia sekä vanhusneuvostoa.
- Kuntoutus- ja arviointitoimintaa kehitetään ja lisätään vastaamaan paremmin asiakastarvetta. RAI-tietoa hyödynnetään tunnistamaan asiakkaan oikea-aikainen palvelutarve.
- Hauraiden ja erityisen haavoittuvassa asemassa olevien vanhusten kotona asumista ja toimintakykyä vahvistavia kuntouttavia palveluja kehitetään edelleen koko hyvinvointialueella.
- Hyvinvointialueen yhteinen seniorineuvonta parantaa asiakasohjauksen ja neuvontapalvelujen saatavuutta ja toimivuutta. Yhteydenottokanavia seniorineuvontaan ovat mm. puhelin, sähköposti ja Maisa. Työntekijän voi tavata myös kasvokkain neuvontapisteissä Myyrmäen, Tikkurilan ja Keravan alueella.
- *Hyväikä* -hankkeen avulla vahvistetaan hauraassa asemassa olevien asiakkaiden neuvontaa ja oikeisiin palveluihin ohjautumista yhdessä mm. Hyvän arjen rakentajat -ohjelman kanssa.

Kehitetään vanhuksille suunnattuja, toimintaa tukevia digitaalisia palveluja siten, että niistä muodostuu asiakkaan hyvinvointia ja ammattilaisten työtä tukeva kokonaisuus

- Kotona asumista tukevia ja vaikuttavia palveluja sekä ketterästi muunneltavia ja asiakastarpeen mukaan liikkuvia palveluratkaisuja kuten etäkotihoito ja akuutteihin tilanteisiin vastaava yhteistyö liikkuva sairaala LiSan kanssa kehitetään edelleen.
- Kotona asumista tuetaan vanhusten sosiaalista ja fyysistä toimintakykyä vahvistaen mm. uudenlaisia ryhmätoimintana toteutettavia etäpalveluja kehittäen.
- Teknologiaosaamista kehitetään, jotta olemassa olevat asiakastyötä hyödyttävät työvälineet ovat optimaalisessa käytössä ja uusia välineitä kyetään ottamaan käyttöön.
- Asiakastarpeiden analysointiin käytetään teknologisia ratkaisuja, joiden avulla selvitetään palvelun oikea-aikaisuus. Hyödynnetään teknologisia palveluratkaisuja siten, että niistä muodostuu asiakkaan hyvinvointia ja ammattilaisten työtä tukeva kokonaisuus (mm. sähkölukot kotihoidon asiakkaille, lääkerobotiikan hyödyntäminen).

Vanhuspalvelujen työntekijöiden onnistumista ja jatkuvaa kehittymistä mahdollistetaan arvostavalla, osallistavalla ja valmentavalla johtamisella

- Töidenjakoa uudistetaan, jotta henkilöstövoimavaroja pystytään kohdistamaan nykyistä paremmin vastaamaan asiakastarpeita.
- Työntekijöille luodaan erilaisia mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin osallisuussuunnitelmaa hyödyntäen.
- Etäpalveluja kehitetään ammattilaisten tueksi mahdollistamaan erilaisia työskentelytapoja.
- Valmentavalla johtamisella lisätään henkilöstön työhyvinvointia ja vaikutusmahdollisuuksia oman työn johtamiseen ja kehittämiseen.
- Henkilökunnan osaamista kehitetään vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin laadukkaiden koulutusten turvin.
- Osallistutaan erilaisten urapolkumallien luomiseen, mikä mahdollistaa ja kannustaa työntekijöitä osaamisen kehittämiseen sekä vastuunkantoon.
- Henkilöstörakennetta uudistetaan sekä asiakastarpeet että henkilöstön saatuva vuushaasteet huomioiden.
- Sujuvat yhteistyökäytännöt ja työntekijöiden asiakaslähtöisyys mahdollistavat osaamisen jakamisen ja kohdentamisen joustavasti eri yksiköiden välillä.

Vanhuspalvelujen johtaminen ja päätöksenteko perustuu vaikuttavuuden mittaamiseen ja jatkuvaan seurantaan

- RAI-välineistä saatua tietoa hyödynnetään asiakkaiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen arvioinnin tukena sekä monipuolisesti myös tietoon pohjautuvan johtamisen työvälineenä. RAI:n laatu-tietoa käytetään oman tuotannon ja oston vertailuun ja kehittämiseen sekä hyvien käytänteiden esille tuomiseen.
- Vanhuspalveluissa tehdään tiivistä yhteistyötä järjestämisen tuen ja hankintojen kanssa. Yhteistyöllä varmistetaan vaikuttavien palvelujen ja tuotantotapojen toteuttaminen analysoituun tietoon perustuen.

Palvelut tuotetaan taloudellisesti, kestävästi, vaikuttavasti ja asiakaskeskeisesti.

- Palvelujen tuotantotapoja arvioidaan tuotantotapa-analyysillä kustannusvaikuttavimpien toteutustapojen selvittämiseksi.
- Hoitoketjujen sujuvuutta kehitetään yhteistyössä terveydenhuollon palvelujen kanssa mm. sairaalan palveluohjausta, lääkäripalveluja ja kotiutusprosesseja kehitäten.
- Kehitetään omaishoitajien tarpeisiin vastaavia palveluja, joilla tuetaan jaksamista arjessa ja edistetään heidän sosiaalista hyvinvointiaan.
- Laaditaan suunnitelma ja tehdään toimenpiteet ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakaspaikkamäärän lisäämiseksi ja jonotilanteen parantamiseksi.
- Kotihoivamallin käyttöönoton laajentamista arvioidaan nykyisten hybriditalojen lisäksi toteutettavaksi siihen soveltuvissa yksiköissä tarpeen mukaan.

- Vanhuspalveluiden hallinnoimat asunnot ja tilat tehokkaassa käytössä ja tilojen kustannusten kohdentuminen tarkoituksenmukaista. Luovutaan ei tarkoituksenmukaisista tiloista.

Talousarviovuonna 2024 käynnistettävät toimenpiteet, joilla parannetaan toimialan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta

Vanhuspalvelujen toimiala seuraa asukkaiden vastualueeseensa kohdistuvia palvelutarpeita ja niiden muutoksia. Palvelutarpeet kasvavat nopeammin kuin mihin nykyisillä toimintamalleilla ja ennakoituilla resursseilla pystytään vastaamaan. Palvelujen järjestämismallit vastataan käynnistämällä tai jatkamalla konkreettisia vanhuspalvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavia toimenpiteitä.

Vanhuspalvelujen toimialalla parannetaan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta 2,0 % vuonna 2024 seuraavassa esitetyillä toimenpiteillä.

Kuntoutus- ja arviointijaksotoiminnan sisältöä kehitetään vaikuttavammaksi, ja asiakasmäärää lisätään uuden arviointi- ja kuntoutusyksikön perustamisella (36 paikkaa). Toimivalla hoitoketjulla ja tarkoituksenmukaisella hoitopaikalla saavutetaan kustannussäästöä. Myös palveluketjun kokonaiskustannukset laskevat.

Palveluja ja palvelurakennetta uudistetaan vastaamaan paremmin asiakastarpeita. Yhteisöllisen asumisen paikkoja muutetaan tarpeen mukaan ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi (Koivukylä 15 paikkaa, Marttila 13 paikkaa). Oman toiminnan ympärivuorokautista palveluasumista lisätään hyödyntämällä saatavilla olevaa toimintaan soveltuva tilaa (Hoivakoti lumo, 13 paikkaa). Samalla vähennetään laitoshoidoa.

Kotona asumista tuetaan ja kotihoidon palvelutarpeen kasvuun vastataan kustannustehokkaan etäkotihoidon yksilö- ja ryhmätoimintoja lisäämällä. Talousarviovuonna lisätään 15 000 etäkotihoidon käyntiä vastaamaan kasvavaan kotihoidon tarpeeseen. Kotihoidon ateriapalveluita saaville asiakkaille etsitään tarpeen mukaisia/ vaihtoehtoisia ateriapalvelujen tuottajia sekä laadukkaita ateriapalvelujen toimittajia, joilla vähennetään myös aliravitsemusriskiä. Kotiin asiakkaalle vietävän aterian hintaa ei täysimääräisesti peritä asiakkaalta vaan hyvinvointialue kompensoi kustannuksia. Selvitetään mahdollisuus ottaa käyttöön ateriapalveluseteli, jotta asiakkaat ja näiden omaiset voivat vertailla palveluntarjoajien hinta-laatusuhdetta sekä valita mieleistensä tarjontaa.

Omaishoitajien vahvemmallalla ja ennakoidummalla tuella omaishoitajia autetaan jaksamaan työssään, lisäten näin omaishoidon houkuttelevuutta ja määrää. Omaishoidolla pystytään vähentämään kotiin vietävien palvelujen tarvetta. Yli 75-vuotiaiden omaishoidettavien peittävyden pitäminen nykyisellä tasolla (2,2 %) tarkoittaisi 73 uutta omaishoidettavaa. Omaishoidon tuen peittävyden nostaminen talousarviossa 2024 esitettävään tavoitteeseen 2,5 % tarkoittaisi 73 asiakkaan lisäksi 70 uutta asiakasta.

Lisäämme perhehoitoa kehittämällä sen toimintamallia ja perhehoitotyön houkuttavuutta vahvistamalla. Lyhytaikaisen perhehoidon päivien lisääminen vähentää

ympäri vuorokautisen lyhytaikaishoidon tarvetta. Kustannussäästöä syntyy korvaamalla lyhytaikaista hoivaa lyhytaikaisella perhehoidolla. Pitkäaikaisen perhehoidon toimintamalli luodaan ja käynnistetään, ja kustannussäästö syntyy siitä, että asukkaille järjestetään pitkäaikaista perhehoitoa ympärivuorokautisen palveluasumisen sijasta.

Vahvalla johtamisosaamisella mahdollistetaan monimuotoisen työyhteisön toiminta yksilöt huomioiden. Työyhteisöjen toimintakulttuurin muutoksella tuetaan omatoimista ja asiakaslähtöistä toimintaa. Henkilöstön rakenne tukee toimivaa työyhteisöä ja henkilöstön osaaminen mahdollistaa henkilöstön liikkumisen asiakastarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on, että henkilökunnan pito- ja vetovoima paranee. Hyvällä henkilöstöpolitiikalla pystytään vähentämään vuokratyövoiman tarvetta.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2024			
Vanhusten palvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä **	93,6 % ²	93,4 %	93,4 %
Kotona asuvat 85 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä **	84,6 % ²	85,0 %	85,0 %
Omaishoidontuen peittävyys 75-v, % vastaavanikäisestä väestöstä **	2,2 % ²	2,5 %	2,5 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä **	7,1 % ²	9,3 %	7,0%
Kotihoidon välitön työaika, % kokonaistyöajasta, lh *	40 % ²	60 %	60 %
Yhteisöllisen asumisen välitön työaika, % kokonaistyöajasta, lh ja hoitaja *	46 % ²		70 %
Aikaväli yhteydenotosta palvelutarpeen arvioinnin aloitukseen yli 75-vuotiailla, pvää (keskiarvo) *			< 7 päivää
Ympäri vuorokautisen palveluasumisen henkilöstömitoitus, viimeisimmän kolmen viikon jakson asiakasmäärällä painotettu keskiarvo ***			≥ 0,65
Odotusaika vanhusten pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoivaan on alle 90 vuorokautta (%) **	100 % ²	100 %	100 %

* jakson viimeisen kuukauden tiedot; **jakson viimeisen kuukauden lopun poikkileikkaus; *** viimeisimmän kolmen viikon jakson asiakasmäärällä painotettu keskiarvo hoiva-asumisen yksiköissä

TP2022 selitteet: HVA¹, Vantaa², Kerava³

3.1 Kotona asumisen palvelut

Palvelualueen kuvaus

Kotona asumisen palvelujen palvelualue muodostuu neuvonnan ja asiakasohjauksen, vanhusten palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen sekä kolmesta alueellisen kotona asumista tukevien palvelujen tehtäväalueista. Vanhusten asiakasohjaus vastaa senioriasiakkaiden ja heidän läheistensä neuvonnasta ja ohjauksesta, palvelutarpeen arvioinnista sekä päätöksenteosta. Asiakasohjausyksikkö tukee toiminnallaan sekä omaishoito- että muistiperheitä. Gerontologinen sosiaalityö tukee erityistä tukea tarvitsevia vanhuksia.

Vanhusasiakkaan asiakassuunnitelman mukaisten palvelujen kokonaisuus toteutetaan yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa. Palvelujen järjestämisestä vaikuttavimmalla tavalla vastaa palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen tehtäväalue. Kotona asumista tukevat palvelut tuottavat asiakkaille kuntouttavaa päivätoimintaa, kotihoitoa, etäkotihoitoa ja kotikuntoutusta sekä yhteisöllistä asumista.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona asumista tuetaan hyvinvointia edistävillä toimilla, kuntouttavilla ja vaikuttavilla palveluratkaisuilla sekä tarkoituksenmukaisilla terveydenhuollon palveluilla.
- Kehitämme vanhuksille suunnattuja, toimintaa tukevia digitaalisia palveluja siten, että niistä muodostuu asiakkaan hyvinvointia ja ammattilaisten työtä tukeva kokonaisuus.
- Kotona asumisen palvelujen henkilöstö voi hyvin ja heillä on mahdollisuus uudistua, kehittää osaamista ja työtään.
- Vanhusten kotona asumisen palvelujen johtaminen ja päätöksenteko perustuu vaikuttavuuden mittaamiseen, jatkuvaan seurantaan sekä tiedolla johtamiseen.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

Ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona asumista tuetaan hyvinvointia edistävillä toimilla, kuntouttavilla ja vaikuttavilla palveluratkaisuilla sekä tarkoituksenmukaisilla terveydenhuollon palveluilla.

- Etsivän ja löytävän vanhustyön verkostotyöalustan pilottia hyödynnetään koordinoivan Vake-tasoisien mallien kehittämisessä.
- Etsivän- ja löytävän vanhustyön verkostoa laajennetaan eläkeläisjärjestöihin toteuttamalla infokiertue ja perehdytys kuinka etsivää- ja löytävää vanhustyötä voidaan toteuttaa myös eläkeläisjärjestöissä.
- Palvelujen suunnittelussa ja laadun kehittämisessä hyödynnetään osallisuutta tukevia toimintatapoja, kuten asiakaspalautteita, asiakasraatia sekä vanhusneuvostoa.
- Kuntoutus- ja arviointitoimintaa kehitetään ja lisätään vastaamaan paremmin asiakastarvetta edelleen kehittämällä yhteisöllisen asumisen Kohti koti -toimintaa.
- RAI-tietoa hyödynnetään tunnistamaan asiakkaan oikea-aikainen palvelutarve.
- Etsitään kotihoidon ateriapalveluita saaville asiakkaille tarpeen mukaisia vaihtoehtoisia ja laadukkaita ateriapalveluja.

Kehitämme vanhuksille suunnattuja, toimintaa tukevia digitaalisia palveluja siten, että niistä muodostuu asiakkaan hyvinvointia ja ammattilaisten työtä tukeva kokonaisuus.

- Jalkautuvaa ohjaustyötä kehitetään yhteistyössä seniorineuvonnan ammattilaisten sekä alueen järjestötoimijoiden kanssa hyvinvointikiertue toimintamallia hyödyntäen sekä jalkautumalla tapahtumiin.
- Kotona asumista tukevia ja vaikuttavia palveluja sekä ketterästi muunneltavia ja asiakastarpeen mukaan liikkuvia palveluratkaisuja kuten etäkotihoitoa ja akuutteihin tilanteisiin vastaavaa liikkuva Liisa sekä kotiin vietävää lääkäripalvelua edelleen kehitetään yhteistyössä mm. terveydenhuollon palvelujen kanssa.
- Kotona asumista tuetaan vanhusten sosiaalista ja fyysistä toimintakykyä vahvistaen mm. uudenlaisia ryhmätoimintana toteutettavia etäpalveluja kehittäen.

Kotona asumisen palvelujen henkilöstö voi hyvin ja heillä on mahdollisuus uudistua, kehittää osaamista ja työtään

- Työntekijöille luodaan erilaisia mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin.
- Töidenjakoa uudistetaan, jotta henkilöstövoimavaroja pystytään kohdistamaan nykyistä paremmin vastaamaan asiakastarpeita.
- Henkilökunnan osaamista kehitetään vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin laadukkaiden koulutusten turvin.
- Henkilöstörakennetta uudistetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja siten, että pystytään vastaamaan palvelutarpeeseen.

Vanhusten kotona asumisen palvelujen johtaminen ja päätöksenteko perustuu vaikuttavuuden mittaamiseen, jatkuvaan seurantaan sekä tiedolla johtamiseen.

- RAI-välineistä saatua tietoa hyödynnetään asiakkaiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen arvioinnin tukena sekä monipuolisesti myös tietoon pohjautuvan johtamisen työvälineenä. RAI:n laatu-tietoa käytetään oman tuotannon ja oston vertailuun ja kehittämiseen sekä hyvien käytänteiden esille tuomiseen.
- Ajantasainen ja suunnitelmallinen tilannekuvaraportointi tukee johtamista ja päätöksentekoa.
- Kotona asumisen palveluissa toteutetaan tuotantotapa analyysit keskeisistä palveluista konsernipalvelujen järjestämisentuen kanssa yhteistyössä.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Päivitetään vanhuspalvelujen myöntämisen perusteet vastaamaan paremmin muuttuneita palvelutarpeita.
- Perhehoidon ja omaishoidon kehittämisprojektin avulla lisätään omaishoidon tuen peittävyyttä, kehitetään omaishoitajien tarpeisiin vastaavia palveluja, joilla tuetaan jaksamista arjessa ja edistetään heidän sosiaalista hyvinvointiaan sekä luodaan pitkäaikaisen perhehoidon toimintamalli mahdollistaen pitkäaikaisen perhehoidon toteutuminen yhtenä ympärivuorokautisen palveluasumisen vaihtoehtona.
- Hauraiden ja erityisen haavoittuvassa asemassa olevien vanhusten kotona asumista ja toimintakykyä vahvistavia kuntouttavia palveluja kehitetään edelleen mm. kotihoidon ja kuntouttavan päivätoiminnan sisältöä kehittämällä.

3.2 Hoiva-asumisen palvelut

Palvelualueen kuvaus

Hoiva-asumisen palvelujen palvelualue muodostuu neljästä hoiva-asumisen tehtäväalueesta, joissa tarjotaan ympärivuorokautista asumispalvelua niille vanhuksille, jotka eivät enää pärjää itsenäisesti omassa kodissaan runsaidenkaan kotiin annettavien palvelujen ja apujen turvin. Lisäksi hoiva-asumisessa tarjotaan kuntouttavaa lyhytaikaishoitoa ja arviointi- ja kuntoutustoimintaa niille vanhuksille, jotka tarvitsevat tilapäisesti ympärivuorokautista hoitoa. Kuntouttavalla lyhytaikaisella hoidolla mahdollistetaan kotona asumisen jatkuminen ja omaishoitajalle tai läheiselle vapaata arjen hoitotyötä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Tuetaan vanhusten toimintakykyä ja parannetaan elämänlaatua järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluita.
- Ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona asumista tuetaan hyvinvointia edistävillä toimilla, kuntouttavilla ja vaikuttavilla palveluratkaisuilla sekä tarkoituksenmukaisilla terveydenhuollon palveluilla.
- Vanhuspalveluiden työntekijöiden onnistumista ja jatkuvaa kehittymistä mahdollistetaan arvostavalla, osallistavalla ja valmentavalla johtamisella.
- Vanhuspalvelujen johtaminen ja päätöksenteko perustuu vaikuttavuuden mittaamiseen, jatkuvaan seurantaan ja tiedolla johtamiseen. Palvelut tuotetaan taloudellisesti, kestävästi, vaikuttavasti ja asiakaskeskeisesti.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

Tuetaan vanhusten toimintakykyä ja parannetaan elämänlaatua järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluita

- Palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään osallisuutta tukevia toimintatapoja, kuten asiakasraatia sekä vanhusneuvostoa.

Ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona asumista tuetaan hyvinvointia edistävillä toimilla, kuntouttavilla ja vaikuttavilla palveluratkaisuilla sekä tarkoituksenmukaisilla terveydenhuollon palveluilla

- RAI-tieto hyödynnetään tunnistamaan asiakkaan oikea-aikainen palvelutarve. Asiakstarpeiden analysointiin käytetään teknologisia ratkaisuja, joiden avulla selvitetään palvelun oikea-aikaisuus. Hyödynnetään teknologisia palveluratkaisuja siten, että niistä muodostuu asiakkaan hyvinvointia ja ammattilaisten työtä tukeva kokonaisuus.
- Kuntoutus- ja arviointijaksotoiminnan sisältöä kehitetään vaikuttavammaksi ja asiakasmäärää lisätään uuden arviointi- ja kuntoutusyksikön perustamisella.
- Laaditaan suunnitelma ja tehdään toimenpiteet ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakaspaikkamäärän lisäämiseksi ja jonotilanteen parantamiseksi.
- Yhteisöllisen asumisen paikkoja muutetaan tarpeen mukaan ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi.

- Kotihoivamallin käyttöönoton laajentamista arvioidaan nykyisten hybriditalojen lisäksi toteutettavaksi siihen soveltuviissa yksiköissä tarpeen mukaan.

Vanhuspalveluiden työntekijöiden onnistumista ja jatkuvaa kehittymistä mahdollistetaan arvostavalla, osallistavalla ja valmentavalla johtamisella

- Työntekijöille luodaan erilaisia mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin osallisuussuunnitelmaa hyödyntäen.

Vanhuspalvelujen johtaminen ja päätöksenteko perustuu vaikuttavuuden mittaamiseen, jatkuvaan seurantaan ja tiedolla johtamiseen. Palvelut tuotetaan taloudellisesti, kestävästi, vaikuttavasti ja asiakaskeskeisesti

- Valmentavalla johtamisella lisätään henkilöstön työhyvinvointia ja vaikutusmahdollisuuksia oman työn johtamiseen ja kehittämiseen.
- Henkilöstörakennetta uudistetaan sekä asiakastarpeet että henkilöstön saatavuushaasteet huomioiden
- Sujuvat yhteistyökäytänteet ja työntekijöiden asiakaslähtöisyys mahdollistavat osaamisen jakamisen ja kohdentamisen joustavasti eri yksiköiden välillä.
- Vanhuspalveluissa tehdään tiivistä yhteistyötä järjestämisen tuen ja hankintojen kanssa. Yhteistyöllä varmistetaan vaikuttavien palvelujen ja tuotantotapojen toteuttaminen analysoituun tietoon perustuen

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Edistetään taloudellisen ja vaikuttavan ajattelun kulttuurin muutosta: johtaminen ja raportointi, eri toimijoiden vastuut ja roolit on päivitetty, ja ne ovat toiminnassa työntekijätasolle asti.
- Hoitoketjujen sujuvuutta kehitetään yhteistyössä terveydenhuollon palvelujen kanssa mm. sairaalan palveluohjausta, lääkäripalveluita ja kotiutusprosesseja kehittäen.
- Vanhuspalveluiden hallinnoimat asunnot ja tilat ovat tehokkaassa käytössä ja tilojen kustannukset kohdentuvat tarkoituksenmukaisesti. Luovutaan ei-tarkoituksenmukaisista tiloista.

4 Terveysthuollon palvelujen toimiala

Terveysthuollon palvelujen toimiala				
Määrärahat (1 000 €)	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot yhteensä	16 275	22 188	22 854	23 721
Myyntituotot	2 405	2 400	2 472	2 566
Maksutuotot	13 597	19 468	20 052	20 814
Tuet ja avustukset	71	70	72	75
Muut toimintatuotot	202	250	258	267
Toimintakulut yhteensä	-177 774	-196 171	-200 025	-200 025
Henkilöstökulut yhteensä	-88 331	-100 809	-103 329	-103 329
Asiakaspalvelujen ostot	-22 604	-23 336	-23 686	-23 686
Muiden palvelujen ostot	-33 199	-32 286	-32 771	-32 771
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 649	-20 374	-20 680	-20 680
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-14 990	-19 366	-19 560	-19 560
Toimintakate	-161 499	-173 984	-177 171	-176 304

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Terveysthuollon palvelujen toimialan perustehtävä on vastata Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lakisääteistä ja väestön tarpeen mukaisista toimialalleen kuuluvista terveysthuollon palveluista. Terveysthuollon palvelujen toimiala pitää sisällään terveysasemapaalvelujen, sairaalapaalvelujen ja suun terveysthuollon palvelujen palvelualueet. HUS-yhtymän kautta ostetaan erikoissairaanhoidon palveluita. Lisäksi terveysthuollon palvelujen toimiala ostaa HUSilta terveyskeskuspäivystystä sekä laboratorio- ja röntgenpalveluita.

Terveysthuollon palvelujen toimialalla asiakkaiden palvelujen tarve on kasvussa, mihin vaikuttaa mm. hyvinvointialueen väestön kasvu ja ikääntyminen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on myös Suomen monikulttuurisin hyvinvointialue. Hoitotakuun kiristyminen edellyttää palvelujen saatavuuden parantamista edelleen. Henkilöstön saatavuuden ongelmat vaikuttavat toimintaan kaikilla palvelualueilla eri henkilöstöryhmien keskuudessa, mutta tilanne on parantunut merkittävästi hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Terveystasemapaalvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen asukkaille perusterveysthuollon avopalveluja: terveysasemapaalvelut, aikuisten kuntoutuspalvelut, perustason mielenterveyspalvelut sekä perus- ja erityistason päihdepalvelut. Hyvinvointialueella toimii yhdeksän terveysasemaa, joilla kaikilla on lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoimintaa.

Lisäksi eri toimipisteissä tuotetaan fysio-, toiminta-, puhe- ja ravitsemusterapiaa, apuvälin palveluja, ehkäisyneuvolatoimintaa, hoitotarvikejakelua sekä diabetes- ja endoskopiayksiköiden palveluja. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tuotetaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä sekä ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa päihdevieroitusyksikössä. Valtaosa palvelualueen palveluista tuotetaan omana toimintana. Oman toiminnan lisäksi hankitaan osa päihdepalveluista sekä osa terveysasemien lääkäripalveluista ja puhelinpalvelusta ostopalveluina.

Sairaalapalvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen asukkaille perusterveydenhuollon sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja vuodeosastoilla, poliklinikoilla ja kotiin vietynä palveluna. Palvelualueeseen kuuluvat kaksi akuuttigeriatriasta osastoa ja palliatiivinen poliklinikka Peijaksen sairaalassa, seitsemän hoito- ja kuntoutusosastoa sekä yksi yhteistyöosasto HUS:n kanssa Katriinan sairaalassa, yksi akuuttigeriatrian osasto Keravan terveyskeskuksessa, geriatriiset poliklinikkapalvelut Katriinassa ja Keravan terveyskeskuksessa sekä koko alueen kattavat kotisairaalapalvelut ja Liisa -liikkuvat sairaalapalvelut. Uusina kokonaisuuksina sairaalapalveluihin ovat siirtyneet kotihoidon ja asumispalveluiden lääkäripalvelut. Oman palvelutuotannon lisäksi hankitaan ostopalveluina lyhytaikaista sairaanhoito- ja kuntoutuspalvelua Kaunialan sairaalasta sekä palliatiivista ja saattohoitoa Terhokodista.

Suun terveydenhuollon palvelujen palvelualue edistää hyvinvointialueen asukkaiden suun terveyttä ja hyvinvointia ennaltaehkäisemällä ja hoitamalla sairauksia sekä tarjoamalla toimintakykyä parantavia kuntoutustoimenpiteitä. Palvelualue tuottaa kiireellisen ja kiireettömän suun perushoidon, perustason erikoishammashoidon sekä suun terveyden edistämiseen liittyvät palvelut. Suun terveydenhuollon palvelualue jakaantuu läntiseen, keskiseen ja pohjoiseen tehtäväalueeseen. Tehtäväalueet muodostuvat kuudesta alueellisesta perushoittoa sekä yhdestä erikoishoittoa ja oikomishoittoa tuottavasta yksiköstä. Hyvinvointialueella toimii 23 hammashoitola. Lisäksi palveluja tarjotaan autohoitolassa sekä siirrettävillä pop up -hoitoyksiköillä. Palvelut tuotetaan pääosin omana tuotantona, lisäksi käytössä on palvelusetelit. Palveluja parannetaan jatkuvan lean-kehittämisen keinoin tavoitteena palvelujen parempi saatavuus, hyvä asiakastyytyväisyys sekä vetovoimaisuus työnantajana.

Toimialan keskeiset tavoitteet ts-kaudella 2024–2026

- Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan hoitotakuulain mukaisesti.
- Asiakkaiden hyvinvointia vahvistetaan parantamalla hoidon jatkuvuutta.
- Henkilöstön monimuotoisuutta arvostetaan, henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.
- Palvelut tuotetaan taloudellisesti, kestävästi, vaikuttavasti ja asiakaskeskeisesti
- Toimialan henkilöstö osaa käyttää työssään jatkuvan parantamisen menetelmiä ja osallistuu palveluiden kehittämiseen
- Erytisesti panostetaan hoitojonojen lyhentämiseen ja poistamiseen.

Toimialan palvelujen uudistamis- ja kehittämistoimet

Taloussuunnitelmakausi 2024–2026

Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan hoitotakuulain mukaisesti

- Asiakkaan yhteydenoton prosessia kehitetään niin, että asiakas saa vaivattomasti yhteyden asiansa tuntevaan ammattilaiseen. Asiakkaan yhteydenottoja sujuvoitetaan resurssien oikeanlaisella kohdentamisella, kuten kohdistamalla henkilökuntaa kysynnän mukaisesti ja varmistamalla tarvittava osaaminen ja tuki hoidontarpeenarvion. Kehitetään ensikontaktissa avunsaamisen toimintamalleja, ja parannetaan hoidon jatkuvuutta.
- Terveysasemapalveluissa vuonna 2023 kahdella terveystasemalla käyttöön otettu Omatimi- malli (STM Omalääkäri 2.0. selvitystyön loppuraportti) saatavuuden ja jatkuvuuden parantamiseksi laajennetaan kaikille terveystasemille.
- Otetaan käyttöön, laajennetaan ja kehitetään liikkuvia sekä etä- ja digipalveluja saavutettavuuden parantamiseksi. Saatavuuden parantamiseksi hyödynnetään myös osuupalveluja ja palveluseteliä. Hoitojonoja lyhennetään jatkuvan parantamisen keinoilla.
- Suun terveydenhuollon palveluissa otetaan käyttöön joustavan vastaanoton toimintamalli, jolla pyritään hoitamaan potilas valmiiksi tai edistämään hänen hoitoaan mahdollisimman pitkälle saman hoitokäynnin aikana aina, kun se on mahdollista.
- Vahvistetaan päihde- ja mielenterveyspalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta lisäämällä ensilinjan osaamista mm. laajentamalla Terapiat etulinjan -toimintamallin käyttöä terveystasemilla.
- Selvitetään kiirevastaanoton lisäämisen tarvetta yhdessä erikoissairaanhoidon ja Peijaksen sairaalan yhteispäivystyksen kanssa.

Säännöllistä palvelua tarvitsevien asiakkaiden hyvinvointia vahvistetaan parantamalla hoidon jatkuvuutta

- Nopeampaa ja joustavampaa pääsyä oikeiden palvelujen pariin edistetään hyvin toimivalla hoidon tarpeen arvioinnilla ja moniammatillisella yhteistyöllä. Säännöllistä palvelua tarvitsevien asiakkaiden tunnistamista tehostetaan, palvelutarpeen arviointia kehitetään ja varmistetaan hoidon jatkuvuus yhteistyössä eri toimialojen välillä sekä erikoissairaanhoidon kanssa.
- Suun terveydenhuollon palvelualueella hyödynnetään liikkuvia palveluja paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden hoidossa. Liikkuvaa esteetöntä autohoitolaa voidaan hyödyntää vanhusten ja vammaisten hammashoidossa.
- Syksyllä 2023 kahdella terveystasemalla käyttöön otettu hoidon jatkuvuutta parantava Omatimi -malli otetaan käyttöön kaikilla hyvinvointialueiden terveystasemilla.
- Kotihoidon ja asumispalveluiden asiakkaille lääkärin toimesta tehtävät määräaikaisten kontrollit toteutuvat suunnitellusti.

Henkilöstön monimuotoisuutta arvostetaan, henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin

- Henkilöstön monimuotoisuutta arvostetaan ja se nähdään voimavarana.

- Esihenkilötyötä kehitetään edelleen henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseksi. Johtamisessa ja työn kehittämisessä yhdessä henkilöstön kanssa hyödynnetään jatkuvan parantamisen menetelmiä, valmentavaa johtamista ja yhteisöohjautuvuutta. Työntekijöiden työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan vahvasti, jotta työntekijöiden oman työn hallinta parantuu ja työn kuormittavuus vähenee.
- Työyhteisöjen toimivuuteen ja työilmapiiriin kiinnitetään erityistä huomiota. Henkilöstölle mahdollistetaan oman osaamisen kehittäminen ja koulutuksiin osallistuminen. Ammattilaisten urapolkumallia kehitetään.
- Henkilöstön osallisuutta oman työnsä ja työyksikkönsä toiminnan kehittämiseen lisätään. Henkilöstö on aktiivinen oman työnsä jatkuvassa kehittämisessä; mahdollisuus oman työn kehittämiseen lisää työhyvinvointia.
- Työnantajamielikuvaa ja rekrytointia kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen HR:n kanssa esimerkiksi lisäämällä erilaisia työaikajoustoja, työnkiertomahdollisuuksia sekä kehittämällä systemaattisesti perehdytystä ja opiskelijaohjauksen laatua. Harjoittelun houkuttelevuutta lisätään ja opiskelijaohjauksen laatua seurataan esim. CLES-mittarilla.

Palvelut tuotetaan taloudellisesti, kestävästi, vaikuttavasti ja asiakaskeskeisesti

- Johdamme tiedolla. Talouden, toiminnan ja henkilöstön seurantaan ja raportointiin käytettävien välineiden käyttö vakiinnutetaan osaksi arkea.
- Vaikuttavilla ennaltaehkäisevillä, kuntouttavilla ja korjaavilla palveluilla tuetaan hyvää taloudenpitoa. Tarkoituksenmukaisia, tehokkaita tapoja vastata asiakkaiden tarpeisiin olemassa olevalla resurssilla etsitään. Hoidon jatkuvuutta, etävastaanottoja ja digitaalista palveluvalikoimaa hyödynnetään.
- Sairaalasta kotiuttamisen prosessia sujuvoitetaan eri palvelualueiden yhteistyönä, mm. varmistamalla kuntoutuksen saumaton jatkuvuus. Yhteistyössä vanhusten palvelujen kanssa kehitetään kotona asumista tukevia lääkäripalveluja.
- Asiakkaalle tarjotaan integroituja palveluja hyödyntämällä osaamista yli yksikkö- ja palvelualuearajojen sekä vahvistamalla yhdyspintatyöskentelyä erikoissairaanhoidon ja kolmannen sektorin kanssa. Terapiat etulinjaan -toimintamalli vakiinnutetaan ja sen avulla turvataan terapiapalveluihin pääsy ja vaikuttava hoito.
- Työikäisten hyvinvointia ja työllistymismahdollisuuksia parannetaan yhteistyössä työllisyyspalveluiden ja aikuissosiaalityön palvelujen kanssa sekä tekemällä työkyky-arvioita ja työttömien terveystarkastuksia.
- Palvelumalleja eri kieliryhmille suunnitellaan ja niitä pilotoidaan.
- Rakennetaan toimivat palvelut maahanmuuttajataustaisille henkilöille heidän erityistarpeensa huomioiden lisäämällä henkilöstön monikulttuurisuuden osaamista ja vahvistamalla palveluohjausta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Palveluja kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa. Henkilöstön valmiuksia palvelualueemme monimuotoista asiakaskuntaa kehitetään.
- Terveyspalveluja koskevassa tuotantotapa-analyyssissä otetaan huomioon kaikki vaihtoehdot, myös yhtiöittäminen ja/tai ulkoistaminen.

Toimialan henkilöstö osaa käyttää työssään jatkuvan parantamisen menetelmiä ja osallistuu palveluiden kehittämiseen

- Lean ja jatkuva parantaminen vakiinnutetaan käyttöön työntekijälähtöisenä tapana kaikilla tehtäväalueilla.
- Toimialan mittarit otetaan käyttöön kaikilla toiminnan tasoilla.
- Esihenkilöiden ja Lean-kehittäjien Lean-osaamista syvennetään.
- Esihenkilöt käyvät tapaamassa työyksiköidensä henkilöstöä sekä keskustelemassa yksikön toiminnasta ja sen kehittämisestä suunnitelmallisesti ja säännöllisesti (Gemba).
- Lean-kehittäjille on luotu verkosto ja heille varmistetaan työaika työyksikön kehittämisen tukemiseen, verkoston tuki ja jatkuva kehittyminen.
- Päivittäisjohtamisen taulut ja yhteiset vakioidut työkalut ovat käytössä jokaisessa yksikössä.

Talousarviovuonna 2024 käynnistettävät toimenpiteet, joilla parannetaan toimialan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta.

Terveydenhuollon palvelujen toimiala seuraa asukkaiden vastuualueeseensa kohdistuvia palvelutarpeita ja niiden muutoksia. Palvelutarpeet kasvavat nopeammin kuin mihin nykyisillä toimintamalleilla ja ennakoituilla resursseilla pystytään vastaamaan. Palvelujen järjestämisvelvoitteisiin vastataan käynnistämällä tai jatkamalla konkreettisia terveydenhuollon palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavia toimenpiteitä.

Terveydenhuollon palvelujen toimialalla parannetaan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta 2,0 % vuonna 2024 seuraavassa esitetyillä toimenpiteillä.

Omaa rekrytointia tehostetaan edelleen, ja henkilöstövuokrausta vähennetään. Sairaalapalvelujen tehorekrytointi-mallia jatketaan yhteistyössä HR:n kanssa. Korson terveysaseman onnistunut rekrytointimalli kopioidaan käyttöön muille terveysasemille. Vuoden 2024 tavoitteena on jatkaa myös muita hyväksi havaittuja rekrytoinnin käytäntöjä. Lean-kehittäminen toimialalla käynnistyy: Leanin avulla työn hallinta paranee ja työhyvinvointi lisääntyy, kun henkilöstö kehittää itse palvelua yhdessä asiakkaiden kanssa. Toimivat sisäiset ja ulkoiset tukipalvelut vapauttavat ydinpalvelun ja esihenkilöiden työpanosta perustehtävään. Arvostamme henkilöstöämme ja hyödynnämme kaikkien osaamisen. Tämä arvostus on rakenteisamme, ja luotamme toisiimme. Edellä kuvattujen toimien avulla vähennämme tarvetta henkilöstövuokrausyritysten palvelujen käyttöön.

Selvitetään tuotantotapa-analyysin avulla mahdollisuus hankkia palveluseteleillä ja/tai palveluostoilla niitä palveluja, joissa käytetään paljon vuokratyövoimaa kuten vuokralääkäreitä ja -hoitajia ja käynnistetään tarvittaessa selvityksen pohjalta pilotteja.

Terveyspalveluja koskevassa tuotantotapa-analyysissä otetaan huomioon kaikki vaihtoehdot, myös yhtiöittäminen ja/tai ulkoistaminen.

Palvelujen saatavuutta, saavutettavuutta ja jatkuvuutta parannetaan omatiimi-toiminnalla. Hoidon paremmalla jatkuvuudella turvataan pysyvät hoitosuhteet sitä tarvitseville. Sairauksien aikaisempi toteaminen ja parempi hoitotaso auttavat tutkitusti estämään kalliimpiin ja hankalampiin hoitoihin joutumista sekä vähentämään kuolleisuutta. Toimintaa on pilotoitu

Keravan ja Kivistön terveysasemilla syksyllä 2023. Malli laajenee vuoden 2024 aikana kaikille terveysasemille. COC-indeksin avulla voidaan seurata jatkuvuuden toteutumista.

Terapiat etulinjaan -toimintamalli on tutkitusti vaikuttavaa ja kustannustehokasta. Terapiat etulinjaan -toimintamallin tavoitteena on nopeuttaa lievistä ja keskivaikeista mielenterveyden häiriöistä kärsivien henkilöiden hoitoon pääsyä. Terapianavigaattori toimii osana hoidontarpeenarviointia, lisäksi käytössä ovat uudet näyttöön perustuvat psykososiaalisen hoidon menetelmät, ohjattu omahoito ja kognitiivinen lyhytterapia. Vuonna 2024 tehostetaan ja laajennetaan mallin käyttöä erityisesti terveysasemien vastaanottotyössä ja hoidon tarpeen arvioinnissa sekä suunnitellaan mallin käyttöönottoa sairaalapalveluissa.

Jatkossa keskitytään vain vaikuttaviin hoitoihin ja toimintamalleihin. Johdetaan tiedolla – selvitetään sairastavuus väestötasolla ja alueittain, ja suunnitellaan palvelut vaikuttaviksi sen pohjalta. Varmistetaan, että hyvinvointialueella ei ole käytössä uuden tutkimustiedon pohjalta vähähyötyisiksi todettuja hoitokäytäntöjä. Vuonna 2024 valjastetaan henkilökunta ja erityisesti lääkärit käymään läpi terveydenhuollon palveluiden palveluvalikoima, ja etsimään sieltä vaikuttamattomat toimintatavat ja hoidot. Kuntoutuspalveluiden toiminnat käydään läpi ja tuotteistetaan, päämääränä on, että asiakas saa oikeaa hoitoa oikeassa paikassa, sekä se, että asiakkaalle annetaan vain vaikuttavaa hoitoa ja kuntoutusta. Perustetaan mobiilihaavapoliklinikka ja lisäksi käydään läpi ja tuotteistetaan muu haavanhoitotoiminta. Haavanhoitotuotteiden käyttö ja valikoima optimoidaan.

Vainajapalvelut keskitetään ja parannetaan. Katriinan sairaalaan ja Keravan terveyskeskukseen vuonna 2023 investoitu vainajasäilytyksen lisäkapasiteetti sekä vainajasäilytyksen kapasiteetin sähköinen tietojärjestelmä vähentää tarvetta käyttää ja siirtää vainajia muiden organisaatioiden kylmäsäilytystiloihin.

Joustava vastaanotto, monihuonemalli ja omatiimi otetaan käyttöön suun terveydenhuollossa koko alueelle. Joustava vastaanotto lyhentää hoidon läpimenoaikaa, kun asiakkaat pääsevät oikea-aikaisesti hoidon piiriin, ja hoitajaksojen kokonaiskesto lyhenee.

Hoitajaksojen kokonaisläpimenoaikoja sairaalahoidossa lyhennetään erikoissairaanhoidon ja vanhuspalveluiden kanssa tehtävän jatkohoitoyhteistyön avulla. Hoidettujen potilaiden määrä kasvaa paikkojen lukumäärää ja resursseja kasvattamatta, eikä siirtoviiveitä tule.

Palliativisten ja saattohoitopotilaiden hoitokokonaisuus avopalveluista osastohoitoon keskitetään omaksi toiminnaksi muiden kuin vaativimman erityistason hoitoa tarvitsevien potilaiden osalta, joiden hoito on keskitetty Terho-kotiin. Tällä mahdollistetaan oikea-aikainen, katkeamaton hoito oikean tasoisessa hoitopaikassa.

Toimialalla pyritään yleiseen tilojen käytön tehostamiseen, tiivistämiseen sekä turhista tiloista luopumiseen. Suun terveydenhuollon liikkuvilla palveluilla korvataan vanhoja kouluhoitoloita sekä laajennetaan palveluja vanhusten ja vammaisten hammashoitoon. Liikkuvien palveluiden kehittäminen mahdollistaa palveluverkon tiivistyksen. Myyrmäen hammashoitoa laajennetaan ja Myyrmäen hammashoitolan yhteyteen perustetaan alueen toinen suun terveydenhuollon kiirevastaanotto. Nämä muutokset mahdollistavat luopumisen huonokuntoisista pienistä hoitoloista.

Perustetaan Terveydenhuollon toimialan opetuskeskus ja laajennetaan opetusterveyskeskuksen konseptia kaikkiin ammattiryhmiin. Toimialalla järjestetään itse enemmän koulutusta ja vähennetään ulkopuolisia koulutusostoja. Näin osaaminen toimialalla lisääntyy ja voidaan paremmin turvata myös lakisääteinen täydennyskoulutus.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2024			
Terveydenhuollon palvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija, ka	17,5 ¹	17,5	17,5
Puhelinpalvelun vastattujen puhelujen odotusaika (min, ka)			
- Terveysasemat	15 ²	≤30	<30
- Suun terveydenhuolto	3,5 ²	3,5	3,5
Puhelinpalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)			
- Terveysasemat	519 ²	≤480	<480
- Suun terveydenhuolto	254 ²	≤480	<480
Terveysasemat: kiireettömän hoidon odotusaika, 14 vrk:ssa palvelun saaneiden osuus %	-	66	100
Suun terv.huolto: kiireettömän hoidon odotusaika, 90 vrk:ssa palv. saaneiden osuus %	80 % ²	80	100

4.1 Terveysasemapalvelut

Palvelualueen kuvaus

Palvelualue tuottaa perusterveydenhuollon avopalveluja sisältäen terveysasemapalvelut, aikuisten kuntoutuspalvelut, perustason mielenterveyspalvelut sekä perus- ja erityistason päihdepalvelut. Alueen yhdeksän terveysaseman toimintaan sisältyy lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoiminnan lisäksi fysio-, toiminta-, puhe- ja ravitsemusterapia, apuvälinepalvelut, ehkäisyneuvolatoiminta, hoitotarvikejakelu, jalkaterapia sekä diabetes- ja endoskopiayksiköiden palvelut ja lakisääteiset syöpäseulonnat. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tuotetaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä sekä ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa päihdevieroitusyksikössä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan huomioiden hoitotakuun lainsäädäntö
- Asiakkaiden hyvinvointia vahvistetaan parantamalla hoidon jatkuvuutta
- Palvelut tuotetaan taloudellisesti, kestävästi, vaikuttavasti ja asiakaskeskeisesti
- Palveluita kehitetään yhteistyössä henkilöstön ja asiakkaiden kanssa

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Henkilöstö osallistuu palveluiden kehittämiseen. Kehittämisessä käytetään yhtenäisiä jatkuvan parantamisen menetelmiä.
- Yleis- ja ammattikohtaiset perehdytysohjelmat laaditaan moniammatillisena yhteistyönä. Perehdytys on tavoitteellista ja sen edistymistä seurataan.
- Palvelujen saatavuutta, saavutettavuutta ja jatkuvuutta parannetaan
 - o Muutosta mitataan yhteisesti sovituilla mittareilla
 - o Omatiimimalli on käytössä kaikilla terveysasemilla 5/2024
 - o Terapiat etulinjaan -toimintamallin käyttöä edistetään. Terapianavigaattorin hyödyntämistä hoidon tarpeen arvioinnissa lisätään. Terapiat etulinjaan toimintamallin näyttöön perustuvia psykososiaalisen hoidon menetelmien - ohjattu omahoito ja kognitiivinen lyhytterapia - käyttöä lisätään.
 - o Kiirevastaanottojen yhteydessä toimivien matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdevastaanottojen suunnittelua jatketaan
 - o Kuntoutuspalveluiden tunnettuutta lisätään ja sujuvaa ja oikea-aikaista palveluihin ohjautumista parannetaan.
 - o Lakisääteisten apuvälinepalveluiden roolia osana sairaala- ja vanhuspalveluiden kotiutumisprosessia selkiytetään.
- Tarjolla olevista palveluista karsitaan vaikuttamattomat hoidot ja toimintamallit.
 - o Johdetaan tiedolla: selvitetään sairastavuus väestötasolla ja alueittain ja palvelut suunnitellaan vaikuttaviksi saadun tiedon pohjalta.
- Onnistuneiden rekrytointien käytännöt laajennetaan kaikkiin yksiköihin. Rekrytoinnissa painotetaan palvelualueiden ja toimialojen ylimenevään yhteistyöhön.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Omatiimimalli käytössä kaikilla terveysasemilla

- Terapiat etulinjaan -toimintamallin käytön lisääminen
- Lakisääteisten apuvälinepalveluiden roolin selkiyttäminen kotiutumisprosesseissa

4.1 Sairaalapalvelut

Palvelualueen kuvaus

Sairaalapalvelujen palvelualue tuottaa perusterveydenhuollon sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja vuodeosastoilla, poliklinikoilla ja kotiin vietynä palveluna. Palvelualueeseen kuuluvat kaksi akuuttigeriatriasta osastoa Peijaksen sairaalassa ja yksi akuuttigeriatriainen osasto Keravan terveyskeskuksessa, seitsemän hoito- ja kuntoutusosastoa sekä yksi yhteistyöosasto HUS:n kanssa Katriinan sairaalassa. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat geriatriset poliklinikkapalvelut Katriinassa ja Keravan terveyskeskuksessa, palliatiivinen poliklinikka Peijaksen sairaalassa sekä koko alueen kattavat kotisairaala- ja LiiSa -liikkuvasairaalapalvelut. Edellisten lisäksi sairaalapalvelut tuottaa lääkäripalvelut kotihoidon asiakkaille ja järjestää palvelut hoiva-asumisen asiakkaille.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Palvelujen saatavuutta parannetaan hoitotakuulain mukaisesti geriatrisella ja palliatiivisella poliklinikalla.
- Asiakkaiden hyvinvointia vahvistetaan nopeuttamalla jatkohoidon saatavuutta ja parantamalla hoidon jatkuvuutta sekä sairaalasiirroissa että sairaalasta kotiutuessa.
- Kotihoidon ja asumispalveluiden asiakkaille lääkärin toimesta tehtävät määräaikaikontrollit toteutuvat suunnitellusti.
- Henkilöstölle rakennetaan perehdytysohjelmat verkko-oppimisympäristöön.
- Henkilöstö osaa käyttää työssään jatkuvan parantamisen menetelmiä ja osallistuu palveluiden ja oman työnsä kehittämiseen.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Palvelu- ja hoitoprosessit kuvataan ja toimeenpannaan kaikissa yksiköissä. Prosessit tukevat ennakkointia ja potilasohjausta. Dokumentointia Apottiin kehitetään moniammatillisesti koulutuksin ja ohjein.
- Yleis- ja ammattikohtaiset perehdytysohjelmat laaditaan moniammatillisena yhteistyönä. Perehdytys on tavoitteellista ja sen edistymistä seurataan.
- Päivittäisjohtamisen taulu (resurssitaulu, mittaritaulu ja kehittämisen taulu) ovat käytössä kaikissa yksiköissä.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Sairaalapaikkojen kapasiteetti on täysimääräisesti sairaalahoitoa tarvitsevien potilaiden käytössä.
- Henkilöstörakennetta monipuolistetaan tavoitteellisesti siten, että ammattilaiset saavat keskittyä perustehtäväänsä.
- Vainajalogistiikka otetaan haltuun järjestelmästä saatavan ajantasaisen tilannekuvan avulla.

4.2 Suun terveydenhuollon palvelut

Palvelualueen kuvaus

Suun terveydenhuollon palvelujen palvelualue edistää hyvinvointialueen asukkaiden suun terveyttä ja hyvinvointia ennaltaehkäisemällä ja hoitamalla sairauksia. Palvelualue tuottaa kiireellisen ja kiireettömän suun perushoidon, perustason erikoishammashoidon sekä suun terveyden edistämiseen liittyvät palvelut. Palvelualue jakaantuu läntiseen, keskiseen ja pohjoiseen tehtäväalueeseen. Tehtäväalueet muodostuvat kuudesta alueellisesta perushoitoa sekä yhdestä erikoishoitoa ja oikomishoitoa tuottavasta yksiköstä. Hyvinvointialueella toimii 23 hammashoitola. Lisäksi palveluja tarjotaan autohoitolassa sekä siirrettävillä pop up -hoitoyksiköillä. Palvelut tuotetaan pääosin omana tuotantona, lisäksi käytössä on palvelusetelit.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Parannetaan palveluiden saatavuutta ja varmistetaan vastaanotolle pääsyn toteutuminen hoitotakuulain mukaisesti
- Kohdennetaan palvelut oikea-aikaisesti huomioiden asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet. Palvelutuotantoa parannetaan jatkuvalla kehittämisellä.
- Tuotetaan palvelut taloudellisesti ja vaikuttavasti uudistusohjelman mukaisesti
- Hyödynnetään digitaalisuutta tehostamaan toimintaa ja lisäämään vaikuttavuutta

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Suun terveydenhuollon palveluissa vakiinnutetaan joustavan vastaanoton toimintamalli asiakkaille, joiden hoitokokonaisuus on mahdollista saada kerralla valmiiksi (70–80 % asiakkaista)
- Palveluverkon keskittäminen jatkuu
- Suun terveydenhuollon palvelualueella hyödynnetään liikkuvia palveluja paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden hoidossa (vanhukset, vammaiset)
- Lean ja jatkuva parantaminen vakiinnutetaan käyttöön kaikilla tehtäväalueilla. Päivittäisjohtamisen taulut, mittaristot ja yhteiset vakioidut työkalut otetaan käyttöön jokaisessa yksikössä.
- Digitaaliset palvelut tukevat tiimien toimintaa ja laajentavat palveluvalikkoa omahoidon tukeen. Digitaaliset työkalut ovat toimivat ja tukevat ammattilaisen työtä mahdollistaen myös ammattilaisten väliset konsultaatiot.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Joustava vastaanotto ja omatiimi otetaan käyttöön suun terveydenhuollossa koko alueelle. Joustava vastaanotto lyhentää hoidon läpimenoaikaa, kun asiakkaat pääsevät oikea-aikaisesti hoidon piiriin, ja hoitajaksojen kokonaiskesto lyhenee.
- Suun terveydenhuollossa otetaan käyttöön vaativan hoidon asiakkaiden (20–30 % asiakkaista) omatiimit, jotka koordinoidaan yhteneviksi terveysasemien omatiimien kanssa. Mallin tavoitteena on hoidon jatkuvuus.
- Palveluverkkoa kehitetään ja tiivistetään, mikä mahdollistaa tuottavien toimintamallien laajentamisen ja luopumisen tehottomista, elinkaarensa päässä olevista pienistä hammashoitoloista. Myyrmäen hammashoitola laajennetaan lähtökohtaisesti tehostamalla nykyisten tilojen käyttöä. Martinlaaksoon perustetaan uusi hammashoitola, joka korvaa Kivimäen ja Martinlaakson koulujen hammashoitolat.
- Suun terveydenhuollon liikkuvia palveluja lisätään ja parannetaan lähipalvelujen saatavuutta erityisesti koululaisten hoidossa. Liikkuvia palveluja laajennetaan vanhusten ja vammaisten hammashoittoon.
- Henkilöstön osallisuutta oman työnsä ja työyksikkönsä toiminnan kehittämiseen lisätään. Henkilöstö osaa käyttää työssään jatkuvan parantamisen menetelmiä ja osallistuu palveluiden kehittämiseen
- Otetaan käyttöön varastonvalvontajärjestelmä, joka vähentää varastointikustannuksia ja nopeuttaa varaston läpimenoaikaa, ja yhdenmukaistaa materiaalien käytön.
- Oikomishoitoon liittyvän jäljentämismenetelmä muutetaan digitaaliseksi.

5 Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimiala

Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimiala

Määrärahat (1 000 €)	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot yhteensä	22 799	16 430	17 004	17 627
Myyntituotot	9 778	8 500	8 755	9 088
Maksutuotot	6 672	1 430	1 545	1 604
Tuet ja avustukset	2 451	2 000	2 060	2 138
Muut toimintatuotot	3 898	4 500	4 644	4 797
Toimintakulut yhteensä	-159 211	-177 738	-180 708	-180 708
Henkilöstökulut yhteensä	-36 829	-42 737	-43 806	-43 806
Asiakaspalvelujen ostot	-81 612	-93 022	-94 418	-94 418
Muiden palvelujen ostot	-15 866	-16 005	-16 245	-16 245
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 253	-1 266	-1 285	-1 285
Avustukset	-15 110	-15 963	-16 123	-16 123
Muut toimintakulut	-8 540	-8 744	-8 831	-8 831
Toimintakate	-159 211	-177 738	-180 708	-180 708

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan sosiaalihuoltolain mukaisena tehtävänä on tukea asiakkaita elämänhallintaan, työllistymisvalmiuksiin, toimeentuloon ja asumiseen liittyvissä asioissa sekä vähentää asukkaiden ja asiakkaiden eriarvoisuutta yhteiskunnassa. Toimiala jakautuu aikuissosiaalityön palvelujen ja vammaispalvelujen palvelualueisiin.

Aikuissosiaalityön palvelualueella järjestetään ja tuotetaan sosiaalihuoltolain, kotoutumislain ja toimeentulotukilain mukaisia palveluja pääosin työikäisille (18–64-vuotiaille) hyvinvointialueen asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: sosiaalityöhön, työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin sekä asumispalveluihin.

Sosiaalityön palveluihin kuuluvat työikäisten, nuorten aikuisten ja jälkihuollon sosiaalityö sekä neuvonnan ja taloudellisen tuen palvelut, johon sisältyvät täydentävä toimeentulotuki, asiakaspäästösten toimeenpano, sosiaalinen luototus ja sosiaalineuvonta. Lisäksi sosiaalityön palveluihin kuuluvat kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut sekä työikäisten asumisen erityis-sosiaalipalvelut ja sosiaalinen kuntoutus. Työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin kuuluvat työkykyä ja työllistymistä edistävät tuen, neuvonnan ja asiakasohjauksen palvelut (kuntouttavan työtoiminnan sosiaaliohjaus), kuntouttava työtoiminta, työvalmennus sekä

vammaisten työ- ja päivätoiminta. Asumispalveluihin kuuluvat asumispäivystys, tuettu asuminen, lyhyt arvioiva asuminen, ympärivuorokautinen palveluasuminen ja matalan kynnyksen päiväkeskustoiminta (avoin olohuonetoiminta).

Vammaispalvelujen palvelualue tuottaa palveluita hyvinvointialueen vammaisille asukkaille. Se sisältää neuvonnan ja asiakasohjauksen, palvelujen järjestämisen ja hankinnan sekä vammaisten asumispalvelujen tehtäväalueet. Palveluja tuotetaan sekä omana että ostopalveluna. Toimintaa ohjaa vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki sekä tietyin osin sosiaalihuoltolaki.

Vammaispalvelujen neuvonnassa ja asiakasohjauksessa asiakkaita opastetaan palvelujen hakemisessa ja tehdään lainmukaisia palvelupäätöksiä niistä palveluista, joita asiakkaat tarvitsevat oman elämänsä tueksi. Myönnettäville palveluille on tehty yhdenvertaiset myöntämisen perusteet. Vammaispalvelujen järjestämisen ja hankinnan yksikössä asiakkaalle järjestetään yksilöllisten tarpeiden mukaan myönnetty palvelut. Yksikössä toteutetaan myös asiakaskohtaisia valvontakäyntejä.

Asumispalvelun avulla tuetaan ja edistetään asiakkaan hyvinvointia, turvallisuutta ja hyvää elämänlaatua. Mikäli palvelu toteutetaan asumispalveluyksikössä, voi asiakas asua asumispalveluyksikössä elämänsä loppuun saakka. Ympärivuorokautinen asumispalvelu on verrattavissa kotona asumiseen. Asumispalvelussa korostuu asiakkaan itsenäisyys, yksilöllisyys, arvokkuus ja yksityisyys. Kodinomaisuus on päivittäistä yhdessäoloa, osallistumista ja aktiivista elämää koulussa, opiskelujen parissa, työ- tai päivätoiminnoissa ja harrastuksissa. Ryhmäasumisessa asiakas on yhteisönsä täysivaltainen ja yhdenvertainen jäsen, jonka tulee saada kokea olonsa turvalliseksi kodin ilmapiirissä. Palvelussa toteutuu asiakkaan, hänen läheistensä ja henkilökunnan välinen asiakaslähtöinen yhteistyö ja osaaminen.

Aikuissosiaalityön palvelualueella asiakasmäärät ovat kasvaneet vuoden 2023 aikana, esim. tammi-syyskuun aikana 8,9 % ja asiakasmäärät näyttäisivät kasvavan edelleen. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksissa on kasvupaineita ja hakemuksissa korostuvat vuokratavat.

Uuden hallitusohjelman ja vuoden 2023 aikana tehtyihin tai tekeillä oleviin lakimuutoksiin on ryhdytty valmistautumaan. Toimeentulotukilaki muuttuu 1.1.2024 alkaen, jolloin asiakasmäärät oletettavasti kasvavat. Jälkihuoltonuorten ikärajan mahdolliseen laskuun liittyvän lakimuutoksen myötä asiakkaiden palvelutarve ei vähene, vaan pitää varautua siihen, että palvelutarve siirtyy aikuisten sosiaalityöhön.

Päihde- ja mielenterveyslainsäädännön sekä sosiaalihuoltolain muutosten vuoksi hyvinvointialueiden on pitänyt 07/23 alkaen järjestää syrjäytymistä vähentävää etsivää työtä. Palkkatukilain (7/23) muutos vaikuttaa työllisyyttä ja osallisuutta tukevien palvelujen toiminnan laatuun, toimintaympäristön ylläpitoon ja kehittämiseen. Uusi laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023, ”TYM-laki”) ja uudistettu kotoutumislaki (681/2023) tulevat voimaan 1.1.2025, ja edellyttävät yhteistyön tiivistämistä kuntien kanssa.

Vammaispalvelujen asiakasmäärät ovat kasvaneet vuoden 2023 aikana tammi-syyskuussa 1,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvua on erityisesti vaativan ja erittäin vaativan tason

palvelujen kysynnässä. Vaativan ja erittäin vaativan tason palvelua tuotetaan omana tuotantona vähän tai ei lainkaan. Paikkoja on yleisesti ostopalvelutuottajillakin vähän. Ostopalveluiden kustannukset ovat kasvussa, johon ovat ensisijaisesti vaikuttaneet palkankorotukset ja yleinen kustannustason nousu.

Uusi vammaispalvelulaki tulee voimaan 1.1.2025. Lain soveltamisala ei ole tarkkarajainen ja on epäselvää, miten laki tulee vaikuttamaan asiakasmäärän kasvuun. Laissa on lisäksi uusia palveluja, joiden tuottamisen tavat kaipaavat selkeyttä. Lain voimaantuloa siirrettiin, jotta soveltamisalaa on mahdollista tarkentaa erikseen annettavalla esityksellä ennen lain voimaantuloa.

Toimialan keskeiset tavoitteet ts-kaudella 2024–2026

- Saavutettavilla, oikea-aikaisilla asiakasohjauksen ja neuvonnan keinoilla nopeutetaan asukkaiden pääsyä tarkoituksenmukaisiin palveluihin
- Asukkaiden, asiakkaiden, henkilöstön ja järjestöjen osallisuutta palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa vahvistetaan
- Palvelujen vaikuttavuutta ja laatua lisätään johtamalla toimintaa tietoon perustuen sekä moniammatillista yhteistyötä vahvistamalla
- Henkilöstön mahdollisuuksia oman työnsä kehittämiseen lisätään valmentavalla johtamistavalla

Toimialan palvelujen uudistamis- ja kehittämistoimet

Taloussuunnitelmakausi 2024–2026

Saavutettavilla, oikea-aikaisilla asiakasohjauksen ja neuvonnan keinoilla nopeutetaan asukkaiden pääsyä tarkoituksenmukaisiin palveluihin

- Hyvinvointialueen www-sivuille päivitetään ajantasaiset yhteystiedot. Lisäksi päivitetään ohjeet ja lomakkeet palvelujen hakemiseen. Näiden avulla lisätään asiakkaiden tietoisuutta saatavilla olevista palveluista sekä edistetään vammaisneuvonnan jontusaikojen lyhenemistä. Säästynyt työaika kohdennetaan asiakaskohtaisten palvelutarpeiden arviointeihin.
- Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen yhteisten asiakkaiden asioiden hoitamiseen on perustettu yhteistyöfoorumi. Tavoitteena on selkeyttää sisäisesti tiedon ja vastuun jakamista, säästää työntekijöiden työaikaa sekä parantaa asiakkaiden saamaa palvelua.
- Vammaispalveluiden asiakkaiden kotikuntatietoja selvitetään ajantasaiseksi.
- Aikuissosiaalityön palvelualueella lisätään ennaltaehkäisevää neuvontaa ja ohjausta sekä kehitetään sosiaalineuvontaa yhteistyössä Kelan kanssa. Tavoitteena on tarjota monipuolista ja oikea-aikaista neuvontaa, jolla voidaan vähentää pitkäaikaisen sosiaalityön asiakkuuden tarvetta. Tarkoituksena on niin ikään perustaa yhteinen toimisto Myyrmäkeen.

- Asumisneuvontaa ja ennaltaehkäisevää talousneuvontaa vahvistetaan yhteistyökumppaneiden, kuten Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä talous- ja velkaneuvonnan kanssa. Tämä voi vähentää täydentävän/ehkäisevän toimeentulotuen hakemusia sekä vuokravelkoja, toteutuneita häätöjä ja asunnottomuutta.
- Avoin olohuone -toiminta vakiinnutetaan ja toimintaa on tarkoitus laajentaa asteittain. Asunnottomuusverkoston toiminta vakiinnutetaan myös osaksi asumispalveluja/avoin olohuone -toimintaa.
- Selvitetään keinot, joilla aikuissosiaalityön palvelualueella etsivää työtä toteutetaan lakivelvoitteen täyttämiseksi.
- Tarkistetaan täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisen kriteereitä ja perehdytetään henkilöstöä mahdollisiin toimeentulotukilain muutoksiin. Panostetaan asiakkaiden informointiin ja neuvontaan.
- Vakituisen henkilöstön määrää vahvistetaan työllisyyttä ja osallisuutta tukevilla palveluilla suhteessa palkkatukityöhön. Näin työntekijävaihtuvuutta saadaan vähennettyä ja asiakkaille saadaan asianmukaista ohjausta.

Asukkaiden, asiakkaiden, henkilöstön ja järjestöjen osallisuutta palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa vahvistetaan

- Asiakasosallisuutta kasvatetaan palvelujen suunnittelu- ja kehittämistyössä yhdessä järjestöjen sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa
- Perhehoitajien saamaa tukea sekä neuvontaa lisätään. Tavoitteena on perhehoitajien määrän kasvattaminen.
- Asiakkaiden aktiivista osallisuutta palveluiden suunnitteluissa ja päätöksenteossa tuetaan henkilöstön koulutuksella puhetta tukevien ja sitä korvaavien menetelmien käytössä.
- Vammaispalveluiden omaishoitajien tuen kehittämissuunnitelma laaditaan. Tavoitteena on omaishoitajien jaksamisen ja hyvinvoinnin tukeminen sekä omaishoitajien osallisuuden lisääminen.
- Vammaispalveluissa asiakasraatitoimintaa ja vertaistukitoimintaa ei ole aiemmin ollut; palvelut käynnistetään syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana.
- Kehitetään asiakasraatitoimintaa aikuissosiaalityön palveluissa.
- Varmistetaan kokemusasiantuntijatoiminnan jatkuminen.
- Selvitetään henkilökohtaisen budjetoinnin käytön lisäämistä palveluiden laadun ja asiakkaan itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi.

Palvelujen vaikuttavuutta ja laatua lisätään johtamalla toimintaa tietoon perustuen sekä moniammatillista yhteistyötä vahvistamalla

- Kehitetään yhteistyötä aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä lasten-, nuorten- ja perheiden palvelujen kesken

- Vammaispalveluissa ostopalvelukustannusten kasvun hillintään pyritään vaikuttamaan dynaamisella hankinnalla, jota varten on tehty kaksi uutta palvelukuvausta erityisen vaativan tehostettuun palveluasumiseen (henkilömitoitus 1,3 ja 2)
- Vammaisten lasten ilta- ja aamupäivä- sekä lomatoiminnan prosessia selkeytetään yhdessä kaupunkien kanssa
- Vammaispalveluissa tarkastellaan yksiköiden henkilöstömitoituksia niin, että kustannusten kasvua voidaan hillitä
- Uuden vammaispalvelulain täytäntöönpanoa edistetään palvelualueella. Tämä sisältää mm. järjestelmämuutokset, tuotekuvaukset, hinnoittelut, asiakastiedottamisen, henkilöstön kouluttamisen ja HUS-yhteistyön.
- Vammaisten palveluissa tiivistetään yhteistyötä terveystieteiden kehitysvamma-poliklinikan kanssa palveluketjujen sujuvoittamiseksi sekä vaativan moniammatillisen tuen työryhmän toiminnan vakiinnuttamiseksi.
- Vammaispalveluiden omaa palvelutuotantoa lisätään toimialan sisäisillä järjestelyillä. Suunnitelma on laadittu päiväaikaisen toiminnan siirtämisestä isomman yksikön yhteyteen. Vapautuviin tiloihin järjestetään vammaisten lasten tilapäishoidon toimintaa.
- Erittäin vaativan asumispalvelun yksiköstä on laadittu tuotantotapa-analyysi, jota käsitellään syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana
- Hyvinvointialueelle on rakentumassa kaksi uutta ostopalveluyksikköä 12/2023 ja 8/2024. Yksiköissä on varattuna 17 paikkaa hyvinvointialueen käyttöön vaativan ja tilapäiseen hoitoon.
- Vammaispalveluissa valmistellaan Itsemääräämisoikeus-käsikirja (IMO) palvelualueelle henkilöstön tueksi
- Henkilöstön koulutusta uudesta vammaispalvelulaista sekä itsemääräämisoikeuden tukemisesta ja rajoitustoimenpiteiden käytöstä lisätään vammaispalveluissa.
- Aikuissoosiaaliryhmien palvelujen ja terveystieteiden yhteistyötä vahvistetaan. Esimerkkinä päihde- ja mielenterveyspalvelujen jalkautuminen asumispalveluihin sekä aikuissoosiaaliryhmien sosiaalineuvonnan jalkautuminen Keravan terveystieteiden keskukseseen.
- Tiivistetään yhteistyötä ja tuotetaan osin yhteisiä palveluja aikuissoosiaaliryhmien asumispalvelujen ja terveystieteiden mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa. Mielenterveys- ja päihdekokonaisuuden palveluketjujen kuvaaminen on käynnissä.
- Aikuissoosiaaliryhmien sosiaalisen kuntoutuksen toimintakonseptia selkeytetään osana sosiaalisen kuntoutuksen palveluita.

Henkilöstön mahdollisuuksia oman työnsä kehittämiseen lisätään valmentavalla johtamisella

- Henkilöstön osallisuutta oman työnsä kehittämiseen tuetaan valmentavalla johtamisella
- Henkilöstön osaamista kehitetään suunnitellusti, kohdennetuilla koulutuksilla
- Monimuotoista työskentelymallia arvostetaan ja lähityössä kannustetaan aktiiviseen tiedon jakamiseen
- Työntekijöiden pysyvyyttä parannetaan urapolkumalleja kehittämällä

- Opiskelijoiden ja vakituisen henkilöstön työssä oppimista ja työssä jaksamista tuetaan Turun yliopistossa kehitetyllä mentorointimallilla.

Talousarviovuonna 2024 käynnistettävät toimenpiteet, joilla parannetaan toimialan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala seuraa asukkaiden vastuualueeseensa kohdistuvia palvelutarpeita ja niiden muutoksia. Palvelutarpeet kasvavat nopeasti. Palvelujen järjestämisvelvoitteisiin vastataan käynnistämällä tai jatkamalla konkreettisia aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavia toimenpiteitä.

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialalla parannetaan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta 2,0 % vuonna 2024 seuraavassa esitetyillä toimenpiteillä.

Aikuissosiaalityön palvelualueella vammaisten työ- ja päivätoimintaa järjestellään uudelleen. Tällä toimenpiteellä henkilöstöressurssien käyttöä voidaan tehostaa ja yksiköiden asiakasmääriä kasvattaa. Päivätoiminnasta vapautuviin tiloihin järjestetään lisää vammaisten lasten tilapäishoitoa. Näillä toimilla vähennetään aikuisten päivätoiminnan ja lasten tilapäishoidon ostopalvelutarvetta.

Vammaispalveluissa palvelupolkujen selkiyttämällä ja henkilöstön kouluttamisella pyritään ennaltaehkäisevään palveluun. Palveluketjua vammaispalvelusta kehitysvammapoliklinikalle selkiytetään. Henkilöstöstä ne, joilla on erityistä osaamista ja koulutusta esim. autismityöstä, puhetta tukevista ja korvaavista kommunikointimenetelmistä käyvät opastamassa vammaispalveluiden muita yksiköitä. Ennaltaehkäisyllä pyritään välttämään tilanteita, joissa asiakkaat joutuvat siirtymään raskaampiin palveluihin.

HUS yhteistyötä vaativan asiantuntijapalvelun, kehitysvammapsykiatrian yksiköiden ja tahdosta riippumattoman hoidon järjestämisen asioissa tiivistetään. Asiakasmuutot ja niihin liittyvät siirtymävaiheet suunnitellaan yhteistyössä huolellisesti, jotta asiakkaan saama hoito ja palvelut jatkuvat normaalisti.

Vammaispalvelut ovat vastuussa vammaisten lasten iltapäivä-, aamupäivä- ja lomatoiminnan järjestämisestä. Yhteistyötä perusopetuksen kanssa on tiivistetty ja palveluprosessit on kuvattu. Vammaisten lasten lomatoiminnan tarpeiden etukäteiskartoitusta parannetaan, jotta palvelu voidaan kohdentaa sitä tosiasiallisesti tarvitseville lapsille.

Aikuissosiaalityön asumispalvelujen toimintaa organisoidaan tarvittavien yksiköiden osalta ja samalla vapautetaan henkilöstöresursseja asumispalvelujen muihin yksiköihin. Tavoitteena on perustaa asumispalveluista vapautuviin tiloihin uusi kotoutumista tukeviin palvelujen toimintayksikkö, jonka rahoittaa ELY-keskus.

Palvelujen tavoitteellisuutta lisätään, esim. määräaikaisten vuokrasopimusten suosimisella asumispalveluissa ja palvelutarpeenarvion tekemisellä moniammatillisena yhteistyönä esimerkiksi mielenterveys- ja päihdetyön kanssa.

Mentorointitoimintaa kehitetään henkilöstön pysyvyyden ja sitoutumisen tukemiseksi sekä perehdyttämisen tueksi. Säästöjä syntyy, mitä pysyvämpää ja sitoutuneempaa henkilökunta on. Tästä on hyviä kokemuksia aikuissosiaalityön kotoutumista tukevissa palveluissa, missä henkilöstön vaihtuvuus on hyvin pientä.

Tehokas, sujuva ja jatkuva yhteistyö ammattikorkeakoulujen sekä yliopistojen kanssa varmistetaan. Aikuissosiaalityön palvelualueesta tehdään haluttu harjoittelu- ja kesätyöpaikka sekä haluttu työpaikka.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2024			
Aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Aikuissosiaalityön palvelualueen 18–64-vuotiaat asiakkaat, % hyvinvointialueen vastaavan ikäisestä väestöstä*	-	-	14 %
Suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaat* (Nykyinen mittari:Aikuisten ja nuorten sosiaalityön asiakkaat jakson viimeinen kuukausi)	5 132 ²	5 000	6 800
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)*	97,39 % ²	100 %	100 %
Palkkatyössä olevien vammaisten henkilöiden määrä vuonna 2024	-	-	200
Aikuisten asumispalvelujen omien yksiköiden täyttöaste *	-	100 %	95 %
Vammaispalvelujen palvelualueen asiakkaat*	-	-	3250
Omaishoidon tuen asiakkaat*	-	-	825
Henkilökohtaisen avun asiakkaat*	970 ²	1 000	1 212
Vammaispalvelujen pitkäaikaiseen asumiseen odottavat **	-	-	15
Vammaisten asumispalvelujen omien yksiköiden täyttöaste*	-	-	96 %

* jakson viimeinen kuukausi; ** jakson viimeinen päivä
TP2022 selitteet: HVA ¹, Vantaa ², Kerava ³

5.1 Aikuissosiaalityön palvelut

Palvelualueen kuvaus

Aikuissosiaalityön palvelualueella järjestetään ja tuotetaan sosiaalihuoltolain, kotoutumislain, toimeentulotukilain, vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja pääosin työikäisille (18–64-vuotiaille) hyvinvointialueen asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: sosiaalityöhön, työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin sekä asumispalveluihin.

Sosiaalityön palveluihin kuuluvat työikäisten, nuorten aikuisten ja jälkihuollon sosiaalityö sekä neuvonnan ja taloudellisen tuen palvelut, johon sisältyvät täydentävä toimeentulotuki, asiakaspäätösten toimeenpano, sosiaalinen luototus ja sosiaalineuvonta. Lisäksi sosiaalityön palveluihin kuuluvat kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut sekä työikäisten asumisen erityissosiaalipalvelut ja sosiaalinen kuntoutus. Työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin kuuluvat työkykyä ja työllistymistä edistävät tuen, neuvonnan ja asiakasohjauksen palvelut (kuntouttavan työtoiminnan sosiaaliohjaus), kuntouttava työtoiminta, työvalmennus sekä vammaisten työ- ja päivätoiminta. Asumispalveluihin kuuluvat asumispäivystys, tuettu asuminen, lyhyt arvioiva asuminen, ympärivuorokautinen palveluasuminen ja matalan kynnyksen päiväkeskustoiminta (avoin olohuonepalvelu).

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

- Noudatetaan annettua talousarviota ja edistetään uudistusohjelman tavoitteita.
- Selkeytetään täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, asumispalvelujen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelujen myöntämistä ja tuottamisen tapoja, jotta asiakkaat saavat tarkoituksenmukaisia ja oikea-aikaisia palveluja.
- Vahvistetaan asiakaslähtöisyyttä osallistamalla asiakkaat omien palvelujensa suunnitteluun ja aikuissosiaalityön palvelupolkujen kehittämiseen.
- Luodaan arvostava, turvallinen, osallistava ja vuorovaikutteinen työkuulttuuri valmentavan johtamisen keinoin.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

- Omien palvelujen ja ostopalvelujen kriittinen tarkastelu ja arviointi, minkä pohjalta tehdään sopeuttamistoimenpiteitä talousarviossa pysymiseksi.
- Laajennetaan ja kehitetään matalankynnyksen neuvonta- ja ohjauspalveluja, kuten sosiaalineuvontaa, asumisneuvontaa, etsivää työtä ja avoin olohuone -palvelua.
- Asiakasnäkökulman ja -osallisuuden vahvistaminen kehittämällä asiakasraatitoimintaa ja hyödyntämällä asiakaspalautteita palvelutuotannossa.
- Toteutetaan aktiivisen välittämisen mallia sekä kannustetaan lähijohtajia ottamaan matalalla kynnyksellä puheeksi henkilöstön sairaspöissaoloihin ja haastaviin tilanteisiin liittyviä asioita.
- Seurataan kuukausitasolla talousarvion ja uudistamisohjelman toimenpiteiden toteutumista ja reagoidaan tarpeen mukaan.
- Lisätään henkilöstön taloustietoisuutta huomioimalla talousvaikutukset asiakastyön päätöksissä sekä järjestämällä talouden ja tiedolla johtamisen koulutusta.
- Kehitetään työkyvyn tuen palveluita yhdessä terveyspalvelujen ja työllisyyspalvelujen kanssa.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

- Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisen prosessin tarkistaminen suhteessa muuttuvaan lainsäädäntöön. Perehdytetään henkilökunta tarkentuneisiin toimintakäytänteisiin.
- Sosiaalityön omien ja ostopalvelujen osalta tarkastellaan palvelujen sisältöjä ja kohdentamista. Varmistetaan omien palvelujen käyttö ennen ostopalveluja. Vahvistamalla ja uudelleen järjestämällä ostopalveluja saadaan nykyisellä henkilöstöresurssilla vähennettyä ostopalveluja 5 %.
- Valmennustalojen kuntouttavan työtoiminnan asiakaspaikkojen täyttöasteiden tarkastelu ja ostopalvelujen vähentäminen. Kuntouttavaa työtoimintaa tuotetaan hyvinvointialueen omissa valmennustaloissa, ostopalveluna ja integroituna kuntouttavana työtoimintana. Tavoitteena lisätä 5 %:lla omien valmennusyksiköiden asiakasmäärää verrattuna vuoden 2023 vastaavaan lukuun valmennustaloissa ja siten vähentää ostopalveluita.

5.2 Vammaispalvelut

Palvelualueen kuvaus

Vammaispalvelujen palvelualue tuottaa palveluita hyvinvointialueen vammaisille asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: neuvontaan ja asiakasohjaukseen, palvelujen järjestämiseen ja hankintaan sekä asumispalveluihin. Toimialalla toteutetaan palvelujen palveluketjua neuvonnasta ja ohjauksesta palvelutarpeen arviointiin ja palvelujen tuottamiseen. Palveluja tuotetaan omana palveluna, ostopalveluna ja palvelusetelin avulla. Toimintaa ohjaa vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki tietyin osin sekä sosiaalihuoltolaki.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet v. 2024

Talous

- Noudatamme annettua talouden raamia optimoimalla kustannusvaikutuksia ostopalveluissa ja suoraostoissa sekä yhtenäistämällä asiakasohjauksen ja järjestämisen päätösprosesseja.
- Talouden seuranta on kuukausittaista ja mahdollisiin poikkeamiin reagoidaan välittömästi.

Henkilöstö

- Vähennämme henkilöstövuokrauksen käyttöä vakituisten henkilökunnan rekrytoinneilla. Vahvistamme sisäistä osaamista koulutusten ja mentoritoiminnan avulla. Koulutamme lähijohtajat valmentavaan johtajuuteen.
- Huolehdimme henkilöstön varhaisesta tuesta ja kannustamme jokaista liikkumaan ja huolehtimaan terveydestä, joiden avulla voimme vähentää ei-työperäisiä sairauspoissaoloja.

Palvelut

- Parannamme palveluita päivittämällä asiakkaiden palvelutarpeen arviot ja laajentamalla kolmannen sektorin palvelujen tarjoamista.
- Lisäämme kotiin annettavaa tukea, jotta asiakkaiden ei tarvitse siirtyä raskaampiin palveluihin.
- Lisäämme yhteistyötä kuntien, järjestöjen ja muiden keskeisten sidosryhmien välillä.

Toimet keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi v. 2024

Pysytään talouden raamissa

- Optimoidaan kustannusvaikutuksia ostopalveluita ja suoraostoja vähentämällä
- Asiakasohjauksen toimintamalleja yhtenäistetään, minkä avulla parannetaan kokonaisvaltaista palvelukokemusta.
- Vähennämme henkilöstövuokrauksen käyttöä täyttämällä avoimet vakanssit ja vahvistamme palvelualueen sisäistä osaamista koulutusten avulla.

Asiakkaiden palvelut vastaavat palveluntarvetta

- Asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnit päivitetään, jotta voimme paremmin vastata heidän tarpeisiinsa.
- Laajennamme kolmannen sektorin palvelujen tarjontaa, jonka avulla voimme monipuolistaa ja vahvistaa palveluvalikoimaamme.

Kotiin annettavan tuen lisääminen

- Pyrimme ennakoivasti vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeen kasvuun

Vammaisten asumisen resurssoinnin kohdentaminen

- Vammaisten asumisessa seurataan aktiivisesti mitoitusten täyttymistä

Henkilöstön vaihtuvuuden vähentäminen

- Jokaiselle uudelle työntekijälle nimetään oma mentori, jonka avulla edistämme heidän ammatillista kehitystään ja integroitumistaan työyhteisöön sekä palvelualueelle.
- Työntekijöitä kannustetaan osallistumaan säännöllisesti Pussi-kyselyihin.

Vuonna 2024 käynnistettävät palvelujen tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimet

Ostopalvelut vähenevät –1 %

- Vammaispalveluista tuotetaan 80 % ostopalveluiden avulla. Myöntämisperusteita tarkistamalla ja päätöksiä yhtenäistämällä tavoite on saavutettavissa.

Henkilökohtaisen avun päätöksenteon tarkastelu

- Henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteita tarkastellaan ja myönnettyjä tuntimääriä kohdennetaan yhdenmukaisesti palveluntarpeen mukaan. Päätöksenteko keskitetään.

Lisätään asiakaspaikkojen määrää siirtämällä yksi aikuissosiaalityön työ- ja päivätoiminnan yksikkö suurempiin tiloihin ja muutetaan vanhat tilat vammaisten lasten tilapäishoidon yksiköksi.

- Päivätoiminnan kiinteistö vapautuu tilapäishoitoon 1.9.2024 alkaen. Lisätään seitsemän asiakaspaikkaa tilapäisyksiköltä vapautuviin tiloihin.

6 Pelastustoimen palvelujen toimiala

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Määrärahat (1 000 €)	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot yhteensä	30 850	34 787	35 831	37 192
Myyntituotot	25 600	30 946	31 874	33 086
Maksutuotot	5 048	3 702	3 813	3 958
Tuet ja avustukset	0	57	59	61
Muut toimintatuotot	202	82	85	87
Toimintakulut yhteensä	-47 605	-53 512	-54 635	-54 635
Henkilöstökulut yhteensä	-32 764	-36 369	-37 279	-37 279
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-4 631	-4 619	-4 689	-4 689
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 018	-3 900	-3 959	-3 959
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-7 192	-8 623	-8 709	-8 709
Toimintakate	-16 755	-18 725	-18 804	-17 443

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, ohjauksesta, valistuksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Lisäksi pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua, ylläpitää väestöhälytinja järjestelmää sekä laatii ja ylläpitää väestön suojaamiseen poikkeusoloissa liittyvät suunnitelmat yhteistyössä alueensa kuntien kanssa.

Pelastustoimintaan kuuluu pelastuslain 32 §:n mukaan hälytysten vastaanottaminen; väestön varoittaminen; uhkaavan onnettomuuden torjuminen; onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen; tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittaminen sekä edellä mainittuihin tehtäviin liittyvät johdatus-, viestintä-, huolto- ja muut tukitoiminnat. Pelastuslaitos varautuu hoitamaan tehtävänsä päivittäisissä tilanteissa, normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Toimintavalmiuden rakentuminen ja pelastustoiminnan palveluiden tarjoaminen perustuu 10 toimipisteessä välittömässä lähtövalmiudessa olevaan vakinaiseen henkilöstöön sekä

toimintaa tukeviin 30 sopimuspalokuntaan. Vuoden 2024 aikana valmistuu Vantaalle Tikkurilaan uusi valmiusasema, jonka käyttöönotto korjaa osaltaan pelastustoiminnan toiminta- valmiuden puutteita.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos toteuttaa ensihoitopalveluita sekä ensivastetoimintaa HUS- sopimukseen perustuen kaikissa toiminta-alueensa kunnissa. Pelastuslaitoksella on yhteensä 13 ympärivuorokautista ambulanssia, kenttäjohtoyksikkö ja kaksi klo 9–23 palvelua tarjoava ambulanssia sekä yksi varayksikkö. Kymmenen pelastusyksikköä ja Pornaisten VPK tuottavat ensivastetoimintaa. Pelastuslaitos vastaa myös HUSin henkilöstön miehittämien Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella toimivien ensihoitoyksiköiden kalustosta ja asemista.

Onnettomuuksien ehkäisyn keskeisiä toimintamuotoja ovat valvontatoiminta, asiakirjavalvonta, rakenteellisen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta, asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi, poistumisturvallisuusselvitysten arviointi ja valvonta, palo- ja onnettomuusriski-ilmoitusten käsittely ja niiden vaatimat toimenpiteet, vaarallisten kemikaalien ja ilotulitteiden valvonta, palontutkinta, turvallisuuskoulutukset ja turvallisuusviestintä.

Pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua kuntien tarpeiden mukaisesti järjestämällä muun muassa suunnittelukokouksia ja työseminaareja kuntien varautumisen ja valmiussuunnittelun kehittämiseksi. Lisäksi kuntia tuetaan esimerkiksi niiden sisäisissä harjoituksissa, kriisijohtamiskoulutuksissa ja muissa kohdennetuissa koulutus- tilaisuuksissa.

Pelastuslaitoksen hallinto- ja tukipalvelut tuottavat tarvittavat toimialasidonnaiset palvelut ja ratkaisut palvelutuotannon mahdollistamiseksi. Hallinnolliset tukipalvelut kattavat pelastuslaitoksen talouden hallinnan, henkilöstöhallinnan, tiedonhallinnan ja viestinnän. Tekniset tukipalvelut kattavat hankinnat, varasto- ja logistiikkahallinnan, tilahallinnan, huoltopalvelut ja ICT-hallinnan.

Lisäksi pelastuslaitos tuottaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle kahta tukipalvelua, hyvinvointialueen turvallisuus- ja varautumisyksikön palveluita ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannossa käytettyjen ajoneuvojen hallinnointia.

Muutostekijät

Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyyseissä tunnistetut toimintaympäristön muutostekijät ja keskeiset haasteet sekä niihin vastaaminen:

- julkisen talouden heikkeneminen -> toiminnan tehostaminen suunnittelun ja optimoinnin kautta.
- väestön monimuotoistuminen ja ikääntyminen -> mm. yhteistyön lisääminen
- sosiaalisen ja yhteiskunnallisen eriarvoisuuden kasvu -> viranomaisyhteistyön lisääminen, onnettomuuksien ehkäisytöiden kohdentaminen entistä riskiperusteisemmin
- ilmastonmuutos -> mm. valtakunnallinen järjestelmä ja toimintamalli pelastustoiminnan avun vastaanottamiseen ja antamiseen ja yhteisen johtamisjärjestelmän ja johdokeskustoiminnan kehittäminen

- kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuus -> jatkuvuussuunnittelun ja huoltovarmuuden kehittäminen
- teknologian nopea kehitys -> neuvonnan ja ohjauksen lisääminen asiakkaille uusien turvallisuusratkaisujen hankinnassa ja käyttämisessä
- Euroopan turvallisuusympäristön muuttuminen. Turvallisuustilanne on aiempaa vakavampi ja vaikeammin ennakoitavissa. Muutoksen arvioidaan olevan pitkäkestoinen. -> Toimintaympäristön muutos edellyttää eri turvallisuusviranomaisten toiminta- ja suorituskyvyn vahvistamista kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Lisäksi toimialaan vaikuttaa seuraavat muutostekijät

- Pelastustoimen kansalliset uudistushankkeet ja tiedolla johtamisen edellytysten kehittäminen.
- Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys -> Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistaminen oikeudenmukaisella palkkarakenteella ja työhyvinvointiin panostamalla. Lisäresursseilla työn kuormittavuus pyritään saamaan hallittavalle tasolle.
- Työvoiman tarve on lisääntynyt ja tulee lisääntymään pelastuslaitoksilla lähitulevaisuudessa. Pelastajia ei saada koulutettua tarvittavaa määrää. Rekrytointihaasteet koskevat niin pelastaja- kuin päällystövirkvoja.
- Paikallinen sopimus työajan poikkeusluvista on voimassa vuoden 2024 loppuun asti. Tämä vaatii resursseja, että pystymme varautumaan mahdolliseen työajan muutokseen riittävällä henkilöstöllä.
- Ensihoidon tehtävämäärien kasvu on saatu taittumaan ja jatkamme toimenpiteitä, jotta tilanne pysyy jatkossakin tasaisena. Kahden lisäyksikön aloittaminen vuoden 2023 alussa on pudottanut yksiköiden tehtäväsidoonaisuuksia. Tällä on vaikutusta myös siihen, että yksiköt tavoittavat potilaat nopeammin.

Toimialan keskeiset tavoitteet ts-kaudella 2024–2026

- Ylläpidämme välitöntä kykyämme toimia suunnitellusti, asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti kaikissa turvallisuustilanteissa.
- Vaikutamme siihen, että hyvinvointialue tulee vastaamaan ensihoidon järjestämisestä ja pelastuslaitos ensihoidon toteuttamisesta.
- Uudistamme palveluitamme ja parannamme niiden vaikuttavuutta asiakastarpeiden pohjalta.
- Laadukkaalla johtamisella ja avoimella vuorovaikutuksella rakennamme yhteisöllistä organisaatiokulttuuria.
- Mahdollistamme henkilöstömme osaamisen kehittämisen.
- Monimuotoisella yhteistyöllä vahvistamme asiakkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia.
- Kehitämme toimintamme sekä palvelujemme vaikuttavuutta, laatua, kustannustehokkuutta sekä ympäristöystävällisyyttä.
- Tiedolla johtamisen kautta löydämme asiakkaille parhaiten sopivat, vaikuttavat ja taloudellisesti kestävät ratkaisut

Toimialan palvelujen uudistamis- ja kehittämistoimet

Taloussuunnitelmakausi 2024–2026

Ylläpidämme välitöntä kykyämme toimia suunnitellusti, asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti kaikissa turvallisuustilanteissa

- Vähennämme onnettomuuksien vaikutuksia laadukkaalla ja viivytyksettömällä pelastus- ja ensihoitotoiminnalla.
- Vähennämme onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia ja varmistamme lain mukaisen turvallisuustason laadukkaalla valvontatyöllämme.
- Varmistamme välittömän toimintavalmiuden ylläpitämiseen vaadittavat resurssit.
- Toimintamme eri turvallisuustilanteissa perustuu ajantasaisiin suunnitelmiin ja kehittyä havaittujen tarpeiden mukaan.
- Lisäämme asiakkaiden turvallisuusosaamista vaikuttavalla turvallisuusviestinnällä, jonka toteuttamiseen osallistuu koko henkilöstö ja alueemme sopimuspalokunnat.
- Annamme ohjausta ja neuvontaa asiakkaillemme ja yhteistyökumppaneillemme nopeasti ja laadukkaasti sekä tarpeita vastaavasti

Vaikutamme siihen, että hyvinvointialue tulee vastaamaan ensihoidon järjestämisestä ja pelastuslaitos ensihoidon toteuttamisesta

- Toimimme Uudenmaan erilliskorjaus- ja ensihoidon mukaisesti yhteistyössä hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän kanssa laadukkaasti ja yhdenmukaisesti ensihoidon toteuttamiseksi.

Uudistamme palveluitamme ja parannamme niiden vaikuttavuutta asiakastarpeiden pohjalta

- Parannamme pelastustoiminnan ja ensihoitopalveluiden saatavuutta ja vaikuttavuutta kehittämällä palveluverkkoamme ja hyödyntämällä uusia ratkaisuja.
- Varmistamme onnettomuuksien ehkäisyn palveluidemme laadun vahvistamalla henkilöstömme osaamista.
- Parannamme ensihoidon saatavuutta ja laatua kehittämällä toimintamallejamme yhteistyössä HUSin ja hyvinvointialueiden kanssa.
- Parannamme pelastustoiminnan ja ensihoidon saatavuutta ja laatua kehittämällä toimintamallejamme.
- Vastamme asiakkaan tarpeisiin moniammatillisessa yhteistyössä.
- Vahvistamme alueemme toimijoiden mahdollisuuksia vaikuttaa palveluiden kehittämiseen

Laadukkaalla johtamisella ja avoimella vuorovaikutuksella rakennamme yhteisöllistä organisaatiokulttuuria

- Laadukkaalla ja valmentavalla lähijohtamisella parannamme uudistuvaa työskentelykulttuuria.

- Parannamme henkilöstökokemusta lisäämällä mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon.
- Lisäämme pitovoimaa oikeudenmukaisella palkkauksella ja luomalla läpinäkyvän kannustusjärjestelmän.
- Tuemme työssä jaksamista monipuolisilla toimenpiteillä.

Mahdollistamme henkilöstömme osaamisen kehittämisen

- Mahdollistamme työn tarpeiden vaatiman monipuolisen osaamisen kehittämisen.

Monimuotoisella yhteistyöllä vahvistamme asiakkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia

- Yhtenäistämme asiakaspalveluamme ja toimintamallejamme sekä ylläpidämme ja kehitämme toimintavalmiuttamme ja palveluverkkoamme yhteistyössä muiden pelastuslaitosten kanssa.
- Toimimme tiiviissä yhteistyössä alueemme sopimuspalokuntien kanssa.
- Parannamme turvallisuutta tiiviissä yhteistyössä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa sekä kehittämällä yhteistyömalleja hyvinvointialueen muiden toimijoiden kanssa.

Kehitämme toimintamme sekä palvelujemme vaikuttavuutta, laatua, kustannustehokkuutta sekä ympäristöystävällisyyttä

- Huomioimme ympäristön ja kestävä kehityksen toiminnassamme ja päätöksenteossamme
- Toiminnan kustannustehokkuuden varmistamiseksi suunnittelemme resurssien käytön tietoperusteisesti
- Pelastuslaitoksen investoinnit tukevat palvelutoiminnan vaikuttavuutta
- Parantaaksemme asiakkaille tuotettavien palveluiden laatua ja kustannustehokkuutta varmistamme sisäisten palveluidemme toimivuuden

Tiedolla johtamisen kautta löydämme asiakkaille parhaiten sopivat, vaikuttavat ja taloudellisesti kestävät ratkaisut

- Pelastuslaitoksen käytössä olevan tietopohjan ajantasaisuus, kattavuus ja laatu paranevat.
- Olemassa olevan tiedon hyödynnettävyyttä parannetaan sitä jalostamalla sekä vahvistetaan osaamista hyödyntää sitä osana tiedolla johtamista.
- Kehitämme palveluidemme kohdentamista perustuen ajantasaiseen riskianalyysiin

Talousarviovuonna 2024 käynnistettävät toimenpiteet, joilla parannetaan toimialan tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos seuraa vastuualueeseensa kohdistuvia palvelutarpeita ja niiden muutoksia. Palvelujen järjestämisvelvoitteisiin vastataan käynnistämällä tai jatkamalla konkreettisia tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavia toimenpiteitä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on yhteensovittanut ja tehostanut toimintaansa aluepelastuslaitoksen käynnistämisen jälkeen vuodesta 2004 alkaen. Kahdeksan kunnan itsenäisistä palokunnista muodostetussa pelastuslaitoksessa on karsittu hallinnon päällekkäisyydet, järjestetty tekniset tukitoimet keskitetyksi ja tarvittava toimialakohtainen erikoisosaaminen on optimoitu koko aluetta palvelevaksi. Vuonna 2022 Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueet päättivät muodostaa yhteisen pelastuslaitoksen, mikä esti olemassa olleen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen jakamisen kahtia – kaksinkertaisen organisaation muodostaminen olisi aiheuttanut merkittävän kustannusten nousun molemmille hyvinvointialueille.

Pelastuslaitoksen taloudellinen tilanne on vakaa. Pelastuslaitos ei ole ylittämässä talousarviota vuonna 2023. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen pelastustoimen laskennallinen rahoitusosuus vuodelle 2024 on valtion rahoituslaskemissa 23 milj. €, kun puolestaan vuoden 2024 talousarvioesityksessä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen maksuosuus on 17 milj. €.

Pääasiallisesti pelastustoiminnan ja ensihoidon operatiivisen henkilöstön työaika on 42 tuntia viikossa. Pelastuslaitoksen tavoitteena on jatkaa työaikalain poikkeusluvan mukaista työaika myöskin vuoden 2024 jälkeen, jolloin poikkeusluvan jatkaminen edellyttää paikallista sopimista. Työajan lyhentäminen vaatisi merkittävästi enemmän henkilöstöresursseja.

Pelastustoimen ja ensihoidon palvelutuotanto on hajautettu saavutettavuuden parantamiseksi, mutta pelastustoiminnan ja ensihoidon operatiivisen henkilöstön resurssisuunnittelu on keskitetty, jolloin resurssien tehokas ja sujuva käyttö pelastustoiminnan ja ensihoidon välillä mahdollistuu samoin kuin henkilöstön tarpeenmukainen sijoittelu työvuoroihin ja eri paloasemille sekä tehokas vuosiloma- ja sairauslomasijaisten hallinta. Pelastustoiminnan ja ensihoidon operatiivinen henkilöstö siirtyy tarpeen mukaan päivittäin joustavasti eri toimipisteiden välillä. Vapaaehtoistoimintaan perustuvat sopimuspalokunnat ovat kiinteä osa pelastustoimen järjestelmää.

Tehostamme hankintojen seuranta.

Ennalta ehkäisevä fyysisen ja psyykkisen työkyvyn tukeminen vähentää sairauspoissaoloja ja tukee työkyvyn ylläpitoa.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2024			
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Pelastustoiminta: Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteen toteutusprosentti riskiluokan I kiireellisissä tehtävissä	32,2 %	50 %	50 %
Onnettomuuksien ehkäisy: Määräaikaisen valvonnan toteutusprosentti	95,9 %	100 %	100 %
Ensihoito - VaKe-alue: Tavoittamisviive ydintaajama-alueella 90 %:ssa A-kiireellisyysluokan tehtävistä on 9 min ja B-kiireellisyysluokan tehtävistä 10 min	A: 11:22 B: 12:53	A: 09:00** B: 10:00**	A: 09:00** B: 10:00**
Ensihoito - KEU-alue*: Tavoittamisviive ydintaajama-alueella 90 %:ssa A-kiireellisyysluokan tehtävistä on 9 min ja B-kiireellisyysluokan tehtävistä 10 min	A: 10:20 B: 11:31	A: 09:00** B: 10:00**	A: 09:00** B: 10:00**
*KEU:n ensihoidon tavoittamisviiveessä mukana myös HUS:n yksiköt (4 yksikköä)			
** Tavoittamisviiveen tavoiteaika 90 % A- ja B-kiireellisyysluokan tehtäviä			